

ctgb

JAARVERSLAG 2019

ctgb

Jaarverslag 2019

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen
en biociden

Ede, maart 2020

Postadres
Postbus 8030
6710 AA Ede

Bezoekadres
Bennekomseweg 41
6717 LL Ede

Telefoon 0317 471 810
Telefax 0317 471 899

E-mail post@ctgb.nl
Internet www.ctgb.nl

Inhoud

	Voorwoord	7
	Bestuursverslag	
1	Jaaroverzicht 2019 in vogelvlucht	9
2	Het College	21
3	Aanvragen, beoordelingen en toelatingen	25
3.1	Pre-aanvraagfase	25
3.1.1	Pre-aanvraagdiensten	26
3.2	Intakefase	27
3.2.1	Instroom gewasbescherming	27
3.2.1	Instroom biociden	28
3.3	Beoordeling en besluit	29
3.3.1	Gewasbescherming	29
3.3.1.1	Werkzame stoffen	29
3.3.1.2	Middelen	30
3.3.2	Biociden	31
3.3.2.1	Werkzame stoffen	31
3.3.2.2	Middelen	31
3.3.3	Overige aanvragen	32
3.4	Post-aanvraagfase	33
4	Advisering en ontwikkeling uitvoeringskaders	35
4.1	Biociden – nationaal	35
4.2	Biociden – Europees	35
4.3	Gewasbescherming – nationaal	36
4.4	Gewasbescherming – Europees	37
5	Organisatie & personeel	41
5.1	Organisatie	41
5.2	Lerende organisatie	43
5.3	Personeel	44
6	Jaarrekening 2019	47
6.1	Balans per 31 december 2019	48
6.2	Winst- en verliesrekening 2019 (Resultatenrekening)	49
6.3	Kasstroomoverzicht over 2019	50
6.4	Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019	51
6.5	Toelichting op de balans	55
6.6	Toelichting op de winst- en verliesrekening 2019 (Resultatenrekening)	59
6.7	Winst- en verliesrekening 2019 (Producten)	61
6.8	Toelichting op de winst- en verliesrekening 2019 (Producten)	62
6.9	In control statement Ctgb	64
6.10	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	65

7	Overige gegevens	71
8	Bijlagen	77
	Bijlage 1 Sociaal jaarverslag	78
	Bijlage 2 Samenstelling College, commissies en Ctgb-management	81
	Bijlage 3 Voortgang EU stoffen gewasbescherming	82
	Bijlage 4 Aantal ingediende en afgehandelde aanvragen gewasbeschermingsmiddelen	87
	Bijlage 5 Voortgang EU stoffen biociden	88
	Bijlage 6 Aantal ingediende en afgehandelde aanvragen biociden	90
	Bijlage 7 Aantal ingediende en afgehandelde overige aanvragen (gewasbescherming en biociden)	91
	Bijlage 8 Bezwaren, beroepen, openbaarmakingsverzoeken en Wob-zaken	92
	Bijlage 9 Overzicht beleidsadviezen	93
	Bijlage 10 Missie, visie en kerntaken	94

Voorwoord

De klimaatproblematiek en gezondheidsvragen brachten via politieke en maatschappelijke bewegingen ook dynamiek en vernieuwing op ons terrein. De koers wordt steeds meer verlegd in de richting van duurzaamheid en verandering van productiesystemen, en dat raakt aan de inzet en het gebruik van zowel gewasbeschermingsmiddelen als biociden.

Het kabinet en de betrokken ministers kiezen voor duurzaam en circulair. Er is een verschuiving van 'chemie' naar meer 'groene middelen', en die werkt door in het proces en de wijze van beoordeling, zowel Europees voor EFSA en ECHA, als nationaal voor het Ctgb. Dat verandert de inzet van die middelen en gaat gepaard met allerlei wijzigingen in de productiesystemen. Op grond daarvan moeten de inzet en het gebruik van middelen weer opnieuw worden bepaald, in samenhang met op wetenschap gebaseerde verfijningen in de beoordelingssystematiek. Bijvoorbeeld om resistentie van doelsoorten te blijven uitsluiten.

Ook zorgen over de volksgezondheid komen nadrukkelijker naar voren. Dan denk ik op ons terrein aan hormoonverstoring, neurotoxiciteit, resistentie – zoals de resistentie van schimmels tegen azolen. Dit betreft verschillende doelgroepen: omwonenden, consumenten, toepassers en gebruikers. Onze beoordelingssystematiek is robuust, maar staat niet stil. De toename aan data en nieuwe ontwikkelingen in de wetenschap bieden mogelijkheden ons toetsingskader en de risicobeoordeling steeds verder te verfijnen en optimaliseren. Daar neemt het Ctgb actief aan deel, op zowel Europees als nationaal niveau.

Daarbij gaan we meer en intensiever in gesprek met wetenschap en publiek. Voor die communicatie proberen we goede contacten en relaties te onderhouden met aanvragers, gebruikers, toepassers, maar ook met burgers, wetenschappers en journalisten. In toenemende mate ook proactief en dat kan op verschillende manieren: we gaan letterlijk in gesprek, maar ook met digitale middelen, bijvoorbeeld via de website en social media.

Deze veranderingen en dynamiek worden gedragen door innovatie: het blijvend op zoek gaan naar nieuwe stoffen en in toenemende mate ook groene middelen, innovatie in toepassing en gebruik van middelen met precisiesystemen en precisietoepassingen, en Integrated Pest Management, denk niet alleen aan de land- en tuinbouw maar ook aan de knaagdierbestrijding.

Het Ctgb leverde zijn bijdrage afgelopen jaar vanuit een financieel gezonde basis.

Bijzondere dank voor hun inzet en bijdragen is het Ctgb verschuldigd aan Luuk van Duijn, Eefje den Belder en Walter de Milliano die respectievelijk als secretaris/directeur en Collegelid afgelopen jaar afscheid namen.

Tot slot wil ik mijn waardering uitspreken voor de medewerkers, die zich ook dit jaar weer volop hebben ingezet om ervoor te zorgen dat de organisatie zich kon blijven ontwikkelen. Dat houden we vast en daar gaan we mee door. Zodat we kunnen blijven voldoen aan de hoge verwachtingen van de samenleving en de politiek.

ir. Johan F. de Leeuw, voorzitter

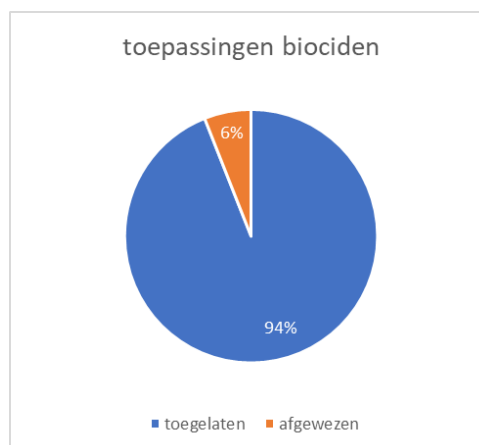
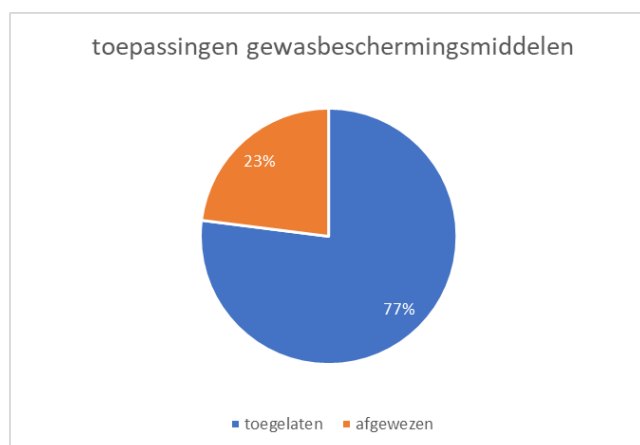
1. Jaaroverzicht 2019 in vogelvlucht

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden mogen in Nederland en Europa alleen worden verkocht als de producent kan aantonen dat ze veilig zijn bij gebruik volgens voorschrift. Dat wordt in Nederland beoordeeld door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb), de Nederlandse toelatingsautoriteit voor een grote verscheidenheid aan middelen: tegen ziekten en plagen in de land- en tuinbouw, tegen ongedierte, desinfectiemiddelen voor ziekenhuizen, zwembaden, koeltorens, maar ook voor aangroeiwerende verven en middelen voor particulieren. Het Ctgb is een zelfstandig bestuursorgaan en staat als onafhankelijke instantie in de samenleving midden tussen consumenten, industrie, land- en tuinbouw, milieuorganisaties en overheid. Het beoordeelt gewasbeschermingsmiddelen en biociden op veiligheid en werkzaamheid, en neemt vervolgens besluiten om ze wel of niet toe te laten. Laat het Ctgb een middel toe, dan betekent dit dat het bij juist gebruik werkzaam is en veilig is voor mens, dier en milieu. Het Ctgb geeft daarnaast gevraagd en ongevraagd adviezen aan verschillende ministeries.

Besluiten en adviezen

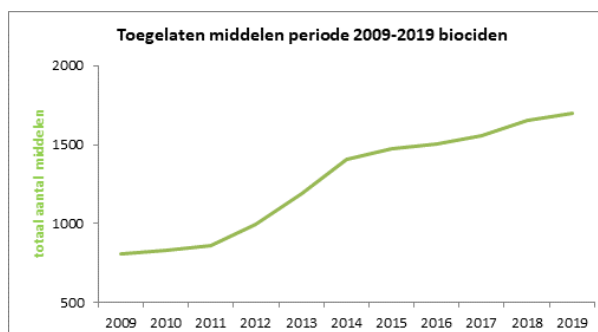
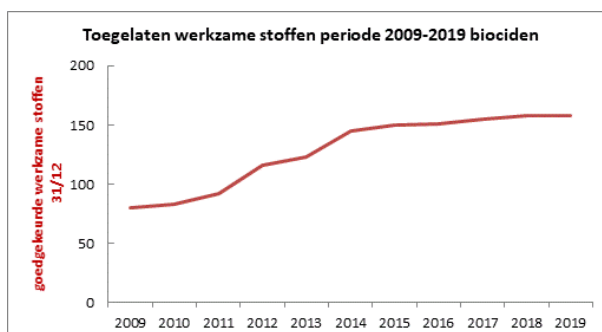
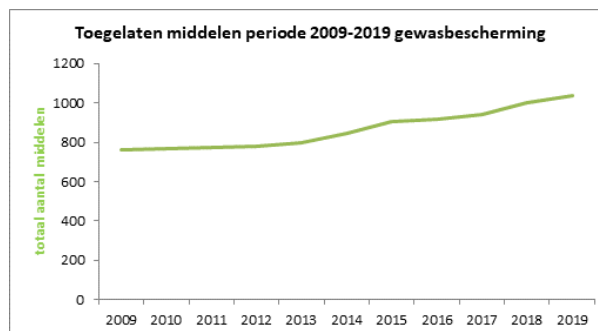
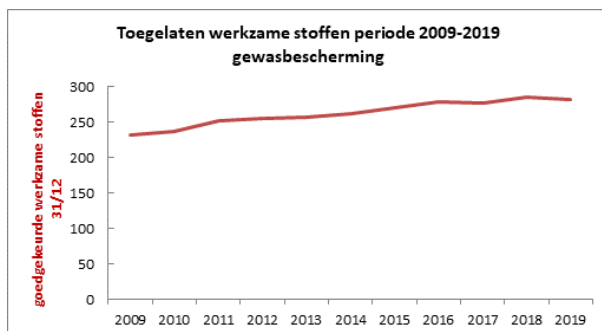
Het College nam in 2019 117 besluiten over aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen en 69 voor biociden. Hiervan wees het College 5 aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen en 3 aanvragen voor biociden volledig af. Deze besluiten gaan over meerdere toepassingen van een middel. Als het College een middel toelaat, betekent dat niet dat ook alle aangevraagde toepassingen worden toegelaten. Een deel van de aangevraagde toepassingen wordt afgewezen of teruggetrokken door de aanvrager, vanwege door het Ctgb geconstateerde risico's (zie onderstaande figuren). Ook zijn bij een aanzienlijk deel van de toelatingen – bij 69% van de gewasbeschermingsmiddelen en 33% van de biociden – voor het besluit nog voorschriften aangescherpt. Zodat consumenten en ook telers erop kunnen vertrouwen dat middelen die ze kopen en gebruiken – bij gebruik volgens voorschrift – veilig zijn. Bij overschrijding van één of meer normen worden gewasbeschermingsmiddelen en biociden afgewezen of in toepassing beperkt.

Het College adviseerde de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur en Waterstaat onder meer ook over 28 vrijstellingen (25 voor gewasbeschermingsmiddelen, 3 voor biociden).

Toegelaten middelen en werkzame stoffen

Het Ctgb rapporteert jaarlijks hoeveel middelen in Nederland zijn toegelaten en hoeveel verschillende werkzame stoffen die middelen bevatten. De figuren hieronder laten zien dat het aantal middelen (en werkzame stoffen) de afgelopen 10 jaar (licht) is gestegen. Deze cijfers geven echter slechts beperkt informatie over het aantal beschikbare middelen per sector (bepaalde sectoren signaleren een verschriving van het middelenpakket).

Oriëntatie op de buitenwereld

Door de maatschappelijke positie als onafhankelijke instantie midden tussen consumenten, industrie, land- en tuinbouw, milieuorganisaties en overheid, steekt het Ctgb ook bij al die geledingen zijn licht op, zodat de beoordelingssystematiek, besluiten en gebruiksvoorschriften zo veel mogelijk blijven aansluiten bij de actuele praktijk. Wetenschappelijk beoordelaars en het College leggen werkbezoeken af bij bedrijven, fabrieken en proeflocaties en gaan in gesprek met belangenorganisaties en ngo's.

Zo legde het College werkbezoeken af bij fabrikanten van innovatieve spuitmachines om een beeld te krijgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de praktijk: sluiten de voorschriften op de etiketten daarbij aan? Voor diepere inzichten in biocidegebruik bezocht het een fabriek voor het vullen van flessen en verpakkingen voor onder meer frisdranken. Hoe gaat desinfectie van die verpakkingen in de praktijk? En het keek mee bij een bedrijf voor reiniging en desinfectie in de voedingssector, zoals in slachterijen. Wetenschappelijk beoordelaars bezochten voor meer inzicht in werkzaamheidsonderzoek schuren en proeflocaties voor de aardappelopslag en een proeftuin. Ze bezochten een verfproducent om een beeld te krijgen van het gebruik van

aangroeiwerende verven en staken hun licht op bij een fabriek van schoonmaakmiddelen en desinfectieproducten.

Daarnaast reageerde het Ctgb op berichtgeving in de media en ging daarover met deskundigen in gesprek. Het was in 2019 vaker in de media dan voorgaande jaren, vooral door aandacht voor toelating en gebruik van de beoordeelde middelen op televisie en radio.

Omwonenden

In april bracht het RIVM het *Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden* uit. Daarin werden resten gevonden van bestrijdingsmiddelen in de buitenlucht rond woningen, in stof op de deurmat, in huisstof en in de urine van volwassenen en kinderen. De gevonden hoeveelheden bleven echter ruim onder de veilige normen en daarmee bevestigde het onderzoek dat de blootstelling in de praktijk niet boven de waarden uitkomt die het Ctgb hanteert in de modellen voor de risicobeoordeling. Het Ctgb adviseerde op basis van deze bevindingen de minister en de staatssecretaris.

In een televisie-uitzending diezelfde maand over het onderzoek speelden de zorgen van de inwoners van de Drentse gemeente Westerveld, waar op steeds meer percelen lelies worden geteeld waarbij relatief veel gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en wat ook veel overlast aan zwaar verkeer veroorzaakt. De inwoners hadden zelf ook onderzoek laten uitvoeren naar concentraties van gewasbeschermingsmiddelen in hun tuinen en woning. Ook de in dat onderzoek gevonden hoeveelheden waren allemaal ruim binnen de toelaatbare normen voor blootstelling. Gezien vanuit de risicobeoordeling van het Ctgb hoeven de omwonenden zich dus geen zorgen te maken. Maar de bewoners willen – vanuit hun perspectief te begrijpen – helemaal niets terugvinden in hun tuin. Een oplossing voor de zorgen van de omwonenden lijkt beter gezocht te kunnen worden in de ruimtelijke ordening binnen de gemeente dan in de beoordelingsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen. Een suggestie die ook de minister van LNV uitdraagt.

Het Ctgb is met de omwonenden in gesprek gegaan. Een aantal weken na de uitzending bezochten Ctgb-directie en een aantal wetenschappelijk beoordelaars Drenthe voor uitleg van de beoordelingsmethodiek en om te luisteren naar hun argumenten en zorgen. En op het kantoor in Ede nodigde het Ctgb kritische experts uit die aan de televisie-uitzending hadden meegewerkt om hun zienswijze toe te lichten.

Op een soortgelijke manier gaat het Ctgb ook het gesprek aan met andere wetenschappers die met nieuwe invalshoeken of methodieken komen. Het Ctgb nodigt ze uit voor een toelichting, verduidelijking en discussie. De wetenschappelijk

Veiligheidsperceptie

De wetenschappelijke onderbouwing van de risicobeoordeling en het ‘gevoel’ – de veiligheidsperceptie onder het publiek – komen steeds verder uit elkaar te liggen. Vanwege de transparantie en om de buitenwereld de mogelijkheid te geven het beeld te nuanceren publiceerde het Ctgb op zijn website steeds de vragen die het had beantwoord voor televisie- en radio-uitzendingen. Tweets hierover werden veel gedeeld en de webpagina's frequent bezocht.

beoordelaars van het Ctgb kunnen door deze gesprekken nagaan of zij de stand van de wetenschap voldoende meenemen in de beoordeling of dat deze wetenschappers punten aandragen die het Ctgb in Europa zou moeten inbrengen om het veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nog beter te waarborgen.

'Levend Lab'

In mei was er een webpublicatie met een video waarin een groot verschil werd gesuggereerd tussen laboratorium-onderzoek naar de effecten van de neonicotinoïde thiacloprid op watervlooien en onderzoek in een 'levend lab'. De hoogleraar die het onderzoek leidde verzocht het Ctgb dit onderzoek toe te

voegen aan het Europese dossier voor de herbeoordeling van de stof. Na een wetenschappelijke beoordeling daarvan, antwoordde het Ctgb eind mei dat het Europese beoordelingsdossier al onderzoeken bevat waaruit nog veel strengere normen noodzakelijk blijken. De uitkomsten leverden daardoor geen wezenlijk nieuwe inzichten op. Wel bezochten wetenschappelijk beoordelaars van het Ctgb later het 'levend lab' om te zien of deze onderzoeksopzet iets zou kunnen toevoegen aan de risicobeoordeling van het Ctgb en in Europa. In het najaar besloten de Europese lidstaten de goedkeuring van de stof niet te verlengen.

Ook na een televisie-uitzending in september over de relatie tussen de ziekte van Parkinson en gewasbeschermingsmiddelen, publiceerde het Ctgb weer zijn antwoorden op de vragen van de programmamakers op de website. Verontruste kijkers en geïnteresseerden kunnen het verhaal uit de uitzending dan verifiëren op de Ctgb-website. Pers en publiek reageren vaak vooral op de intrinsieke eigenschappen (giftigheid) van de stof en kunnen zo nalezen hoe de beoordelingssystematiek werkt en hoe wettelijke gebruiksvoorschriften de blootstelling en daarmee het risico beperken tot een veilig niveau.

Glyfosaat

Glyfosaat was vanuit verschillende invalshoeken in heel Europa in het nieuws in 2019. De werkzame stof glyfosaat is in 2017 door de Europese Commissie voor vijf jaar goedgekeurd. Op basis van deze goedkeuring worden momenteel de in Nederland toegelaten middelen met glyfosaat opnieuw beoordeeld aan de hand van alle relevante wetenschappelijke informatie. In dat kader is het Ctgb inmiddels tot het oordeel gekomen dat er voor één middel geen toelating

Rattenplaag

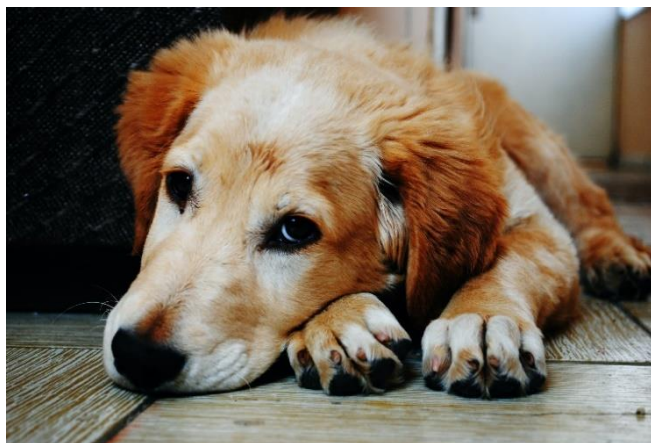
Oud nieuws over middelen tegen ratten en muizen werd afgelopen zomer opnieuw actueel door berichtgeving in verschillende media over een 'dreigende rattenplaag'. Dit bleek gebaseerd op verkeerde uitleg van het besluit uit 2018, dat middelen op basis van bloedverdunders (anticoagulantia) over een paar jaar – zowel binnen als buiten – alleen nog door professionals volgens een strikt geïntegreerd plaagdierbeheerssysteem (IPM) mogen worden toegepast. De nadruk komt daarmee te liggen op preventie. Met anticoagulantia als laatste mogelijkheid om in te grijpen. Deze middelen zijn namelijk zeer giftig en moeilijk afbreekbaar, wat het risico op doorvergiftiging voor onder meer roofvogels – zoals uilen – groot maakt. Ze zijn louter toegelaten vanwege het maatschappelijk belang, vooral de volksgezondheid. Ze blijven dus beschikbaar voor professionals.

kan worden verleend, en dat voor een ander middel strenge voorwaarden nodig zijn ter bescherming van het milieu.

Vanwege de stofgoedkeuring voor vijf jaar moet die van glyfosaat in 2022 worden verlengd. Omdat het dossier voor de stof inmiddels enorm omvangrijk is, besloot de Europese Commissie dat vier lidstaten samen de herbeoordeling van de stof uitvoeren, Frankrijk, Zweden, Hongarije en Nederland, zodat de Europese Commissie in 2022 een besluit kan nemen over verlenging van de goedkeuring van de stof.

Veiligheid

De Nederlandse en Europese beoordelings- en toelatingssystematiek is erop gericht de veiligheid van mens, dier en milieu te waarborgen. De systematiek en normen zijn niet statisch, normen en toetsingskaders blijven in ontwikkeling. Vanwege nieuwe inzichten worden regelmatig voorschriften en toelatingen aangescherpt en zo nodig trekt het Ctgb of Europa een toelating in. Bijvoorbeeld vanwege overschrijding van de norm in oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater, of gevaren voor huisdieren. (Zie kader.)

Bovendien zijn toelatinghouders of fabrikanten van een middel wettelijk verplicht nieuwe informatie over mogelijk schadelijke of onaanvaardbare effecten op mens, dier en milieu door hun middel onmiddellijk bij het Ctgb te melden. Dit geldt voor zowel gewasbeschermingsmiddelen als voor biociden. Maar ook derden kunnen nieuwe informatie over de veiligheid van toegelaten middelen

Slome honden

Het Ctgb gebruikt ervaringen uit de praktijk om toelatingen en voorschriften te verbeteren en heeft daarover onder meer contact met het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC). Uit een analyse bleek een duidelijk verband tussen vergiftigingsverschijnselen bij honden en navulverpakkingen voor particulieren van anti-muizenmiddelen met alfachloralose. De stof is niet dodelijk, maar honden worden er sloom van, krijgen krampen en spiertrekkingen. Na overleg met Frankrijk, dat de beoordeling van de middelen uitvoerde, trok het Ctgb de toelating voor de navulverpakkingen voor particulier gebruik in, waarna deze in Nederland niet meer verkocht mogen worden.

melden bij het Ctgb. Het Ctgb zal zo'n melding onderzoeken en beoordelen of het nodig is om in te grijpen in een toelating, of bijvoorbeeld het wettelijk gebruiksvoorschrift aan te passen.

Een voorbeeld hiervan was een verzoek om alle middelen op basis van glyfosaat in te trekken vanwege gezondheidsrisico's voor mensen. Het Ctgb heeft deze verzoeker uitgelegd dat het een toelating van een middel opnieuw kan bekijken als er aanwijzingen zijn dat de toelating niet langer aan de wettelijke eisen voldoet. Het Ctgb neemt signalen dat middelen mogelijk niet veilig zijn serieus en heeft de door deze particulier overgelegde studies beoordeeld. De betreffende studies bevatten echter een aantal wetenschappelijke onzekerheden. In de aangeleverde informatie zijn daardoor geen aanwijzingen te vinden waaruit blijkt dat de toelatingen van middelen met de werkzame stof glyfosaat niet langer aan de wettelijke eisen voldoen.

Resistente schimmels

Uit een RIVM-rapport blijkt dat de schimmel *Aspergillus fumigatus* zich verspreidt via onder meer plantenaafval uit de bollenteelt. De schimmel is resistent tegen medische azolen, waardoor patiënten met een verzwakt immuunsysteem er niet meer tegen te behandelen zijn en aan een infectie met de schimmel kunnen overlijden. Het Ctgb kijkt in overleg met de sector en ministeries hoe het via de gebruiksvoorschriften van bepaalde fungiciden voor de bollenteelt kan helpen verspreiding van de resistente schimmel tegen te gaan.

Voorschriften

Voorschriften zijn er om toepassers, gebruikers en consumenten te beschermen, of ze stellen voorwaarden voor de werking. Voor de werking van desinfectiemiddelen in bijvoorbeeld de gezondheidszorg en voedingsmiddelenindustrie is de inwerkingstijd cruciaal. Volgens voorschrift moet je met zo'n middel dertig seconden tot soms wel twee minuten je handen wassen om bacteriën te doden. En voor oppervlaktedesinfectie kan die tijd wel oplopen tot een uur. Houdt een gebruiker zich niet aan die voorgeschreven inwerkingstijd, dan kan het Ctgb de werking niet garanderen.

Duurzaamheid

Het Planbureau voor de Leefomgeving bracht een tussenevaluatie uit van de nota *Gezonde Groei, Duurzame Oogst*. De afgelopen 5 jaar is er op veel terreinen winst

geboekt. De waterkwaliteit verbetert en op voedsel worden minder resten van gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen. Maar het totale verbruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen neemt nog niet af. In de samenleving klinkt echter inmiddels de roep om duurzaamheid steeds luider. De minister van Landbouw, Natuur en Visserij geeft hier gehoor aan en zet in op kringlooplandbouw met haar visie *Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden, Nederland als koploper in kringlooplandbouw*, en voor de toekomst vrijwel emissieloze landbouw. Het Ctgb draagt hieraan bij. Het heeft een speciaal Green Team voor de beoordeling van laag-risicomiddelen en 'groene' middelen. Daarmee loopt het voorop in Europa. 'Groen' – van natuurlijke oorsprong – betekent echter niet per definitie zonder risico. Ook deze middelen moeten dus op veiligheid worden beoordeeld. Zo is bijvoorbeeld sinaasappelolie wel veilig te gebruiken in de biologische teelt, maar is het *geen* laag-risicostof. (Zie kader.)

Sinaasappelolie

Een middel tegen insecten en mijten op basis van sinaasappelolie is in het najaar toegelaten voor gebruik in de bedekte teelt van onder meer paprika's en tomaten. De stof is van natuurlijke oorsprong en kan bijvoorbeeld gewonnen worden uit sinaasappelschillen die overblijven na het persen, maar de stof is *geen* laag-risicostof. Desondanks is het middel wel veilig te gebruiken in de biologische teelt en past het in het streven naar duurzaamheid. Er komt wel een waarschuwingzin op het etiket voor bijen, hommels, andere natuurlijke vijanden en waterorganismen. En gebruikers moeten beschermende kleding dragen, want de stof is irriterend voor de ogen.

In 2019 liet het Ctgb verschillende 'groene' gewasbeschermingsmiddelen toe met een bacterie als werkzame stof. Onder meer een middel dat specifiek werkt tegen rupsen maar niet schadelijk is voor andere insecten en een middel dat voorkomt dat schimmels zich vestigen op de wortels. Deze bacterie komt algemeen voor in het milieu en veroorzaakt geen ziekten of ziekteverwekkende residuen.

Inmiddels zijn in Nederland 30 middelen toegelaten op basis van een laag-risicostof. In de zomer maakten de Europese landbouwministers bekend dat er in de verschillende EU-lidstaten samen 75 middelen op basis van een laag-risicostof waren toegelaten. Bij het Ctgb waren er op dat moment voor de komende jaren 20 aanvragen bekend voor beoordeling van nieuwe stoffen op basis van micro-organismen en plantenextracten, ruim 70% van de in totaal aangemelde nieuwe stoffen.

Het streven naar duurzaamheid speelt ook bij biocidentoelatingen. Via de procedure van vereenvoudigde toelating werd een grote biocidefamilie toegelaten op basis van de laag-risico werkzame stoffen wijnsteenzuur en natriumbenzoaat.

Europa

Het Ctgb hecht veel waarde aan een geharmoniseerde regelgeving en beoordeling in de Europese Unie. Daarom koos het als thema voor de jaarlijkse relatiedag op 13 juni 'Het Ctgb in Europa'. Er waren sprekers van de Europese Commissie en de Europese voedselveiligheidsorganisatie (European Food Safety Authority, EFSA). Zij schetsten de ontwikkelingen in de beoordelingskaders voor biociden en gewasbeschermingsmiddelen en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven presenteerden hún visie. Een van de doelstellingen was relevante aandachtspunten te horen en zo mogelijk mee te nemen naar de Europese Unie.

Als Nederlandse toelatingsautoriteit werkt het Ctgb binnen de Europese kaders van de Verordening voor gewasbeschermingsmiddelen en de Biocidenverordening. Deze Europese verordeningen zijn niet tot in detail uitgewerkt. Voor verdere invulling worden voortdurend guidance-documenten (richtsnoeren) ontwikkeld en aangescherpt. Het Ctgb draagt daar actief aan bij en het werkt nauw samen met EFSA, de European Chemicals Agency (ECHA), de toelatingsautoriteiten van de andere Europese lidstaten en in Nederland met verschillende ministeries, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en onderzoeksinstituten zoals het RIVM en WUR.

De Europese Commissie legde een voorstel aan het SCoPAFF (Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed) voor om de uniforme beginselen voor de beoordeling van risico's voor bijen te wijzigen.

Daarmee zou een deel van de EFSA 'bijenguidance' uit 2013 worden geïmplementeerd. Het voorstel werd door een meerderheid van de lidstaten – waaronder Nederland – gesteund, maar werd later door het Europees Parlement alsnog afgewezen. De Commissie gaf EFSA ook de

Vereenvoudigde toelating voor biocidefamilie

In mei heeft het College een biocidefamilie toegelaten op basis van de werkzame stoffen wijnsteenzuur en natriumbenzoaat. Omdat dit 'laag-risicostoffen' zijn, is deze grote familie van 6 leden met 60 verschillende productnamen volgens de procedure van een vereenvoudigde toelating toegelaten. Voor risicobeoordeling en besluitvorming staan dan 90 dagen. Zodra één van de lidstaten een vereenvoudigde toelating heeft afgegeven, mag het biocidemiddel zonder wederzijdse erkenning op de markt worden gebracht, mits de producent de betreffende lidstaat daarvan 30 dagen van te voren in kennis stelt.

Residulimieten voor honing

Honing kan residuen van werkzame stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen bevatten. Hiervoor is een Europese guidance opgesteld. Bijen kunnen immers ook nectar en pollen verzamelen uit bloemen in de sierteelt. De middelen voor toepassing in de sierteelt worden nu dus niet meer alleen beoordeeld op risico's voor het milieu of schadelijke gevolgen voor bijen, maar moeten ook voldoen aan de maximale residulimieten voor honing vanwege menselijke consumptie, net zoals middelen voor eetbare gewassen.

toepassingen in alle lidstaten aangevraagd, en kan de dosering verschillen. Maar voor de risicobeoordeling hanteren de lidstaten wel dezelfde Europese verordeningen en guidances voor een zo gelijk mogelijk speelveld (level playing field).

De laatste jaren is de uitkomst van het Europese besluitvormingsproces over werkzame stoffen meer politiek en minder voorspelbaar geworden. De wetenschappelijk onderbouwde adviezen van de experts worden niet altijd meer overgenomen. En de nieuwe criteria voor hormoonverstorende stoffen waar aanvragen aan moeten voldoen, leverden een extra vertraging op in deze besluitvorming.

Kennis delen

De kennis die het Ctgb opdoet in de risicobeoordelingen en ontwikkeling van guidances (richtsnoeren), deelt het met Europese gremia, aanvragers, gebruikers, collega-toelatingsautoriteiten en geïnteresseerden. Medewerkers nemen deel aan overleggen, congressen en conferenties. De Ctgb-website is een veel geraadpleegd informatiekanaal (46% van de bezoekers komt van buiten Nederland) en het Ctgb organiseert voorlichtingsbijeenkomsten en workshops. Dit jaar waren er onder meer workshops over werkzaamheid voor gewasbeschermingsmiddelen en met Tips and Tricks om een goed BPR-aanvraagdossier voor biociden in te dienen.

Voor de agrarische vakbladen publiceren regelmatig over Ctgb-besluiten en het Ctgb heeft goede contacten met de redacties. De aandacht voor biociden is meer versnipperd, onder meer door de veelheid aan producttypen. Wel leverde het Ctgb afgelopen jaar verschillende artikelen voor biociden-vakbladen, onder meer over het verplicht melden van schadelijke effecten.

Kennisoverdracht buiten Europa

Het Ctgb was ook weer betrokken bij kennisoverdracht naar toelatingsautoriteiten buiten Europa, afgelopen jaar uit Kenia, Jordanië en Rwanda. Vooral over biopesticiden. Medewerkers van het Ctgb

opdracht om een deel van de bijenguidance te herzien. Het Ctgb heeft via twee publieke consultaties bijgedragen aan deze herziening.

De Europese samenwerking is gericht op harmonisatie. Dat wil zeggen dat alle lidstaten van de Europese Unie middelen op dezelfde manier beoordelen, zodat producenten, boeren, tuinders, plaagdierbeheersers, ziekenhuishygiënisten en andere gebruikers dezelfde middelen tot hun beschikking hebben en eerlijk kunnen concurreren. Toch zal de toelating in alle EU-landen niet precies hetzelfde zijn. Vooral risicobeperkende maatregelen zijn niet in alle landen op dezelfde manier toe te passen. Ook worden niet alle middelen en

Guidance voor biocidefamilies

Omdat sommige biocidefamilies enorm bleken uit te wijken tot een onwerkbaar concept voor de toelatingsautoriteiten en aanvragers, kreeg de guidance hiervoor een update. De Biocidenverordening gaat voor een familie uit van vergelijkbare samenstelling, toepassingen, werkzaamheid en risico's. Een werkgroep met vertegenwoordigers van een aantal lidstaten en de industrie werkten de invulling van het begrip 'soortgelijk' uit. De vernieuwde guidance is in juli in de bijeenkomst van de Europese toelatingsautoriteiten (de CA-meeting) bekrachtigd en per 1 oktober ingegaan. Daarmee is het concept biocidefamilie beter hanteerbaar geworden.

bezochten Kenia voor een door de WUR getrokken project, en het Ctgb verzorgde een programma van tweeënhalve dag voor een delegatie uit Jordanië. Voor een delegatie uit Rwanda werkte het mee aan de door de NVWA georganiseerde 'exposure visit' met vertegenwoordigers van overheid, ngo's en bedrijfsleven.

Transparantie

Het Ctgb is open en transparant over zijn beoordelingsmethodiek en de onderbouwing van besluiten. Toelatinghouders, aanvragers, handhavende instanties, akkerbouwers, tuinders en gebruikers van desinfectiemiddelen en andere biociden kunnen op de website en in de toelatingendatabank de informatie vinden die ze nodig hebben. Verder is op de website ook uitleg te vinden voor de pers, het algemene publiek, ngo's en consumenten. Ook de afspraken van de secretaris/directeur en voorzitter met organisaties buiten het Ctgb, staan online.

Na een uitspraak van het Europese Hof en daarop aansluitend van het College van Beroep voor het bedrijfsleven, publiceerde het Ctgb 85 neonicotinoïden-studies op de website. Na afweging van alle belangen heeft het Ctgb besloten dat in deze procedure alleen de persoonsgegevens en onder andere GLP- en analyse-certificaten van laboratoria vertrouwelijk worden behandeld. Overige informatie is openbaar gemaakt. Het Ctgb zal resultaten van openbaarmakings- en Wob-verzoeken in het vervolg op zijn website publiceren, zoals het met deze studies ook heeft gedaan. Met een disclaimer wijst het Ctgb erop dat deze studies niet van het Ctgb zijn, en dat het gebruik van een studie of de inhoud ervan zonder de toestemming van de rechthebbende daarom verboden kan zijn en een inbreuk kan zijn op diens rechten. Tegen dit besluit is geen beroep ingediend, waarmee een einde kwam aan een zeer langlopende zaak. Overigens ontving het Ctgb dit jaar 10 Wob-verzoeken, ongeveer evenveel als vorig jaar.

Websitebezoek en tweets

De website werd ruim 300.000 keer bezocht en de toelatingendatabank met alle NL-toelatingen ruim 280.000 keer. Correspondentie over wetenschappelijke discussies met kritische onderzoekers (bijvoorbeeld over het 'levend lab') en met redacties van televisie- en radioprogramma's, publiceerde het Ctgb integraal op de website. Deze berichten op de website en Ctgb-tweets over actuele onderwerpen en beleidsontwikkelingen werden veelvuldig bekeken. Het Ctgb deed 118 tweets uit en het aantal volgers op Twitter steeg in 2019 van 1.521 naar 1.669.

Organisatie

De organisatie ontwikkelde een nieuwe meerjarenstrategie voor 2020-2023 en voerde hierover rondetafelgesprekken met onder meer vertegenwoordigers van ministeries, de NVWA, de Unie van Waterschappen, Vewin, brancheorganisaties en ngo's. Op basis van interne en externe analyses en het rondetafelgesprek bepaalde het Ctgb voor het meerjarenprogramma de volgende vijf speerpunten:

- om onze taken in de ketens effectief uit te voeren zetten we actief in op Europese harmonisatie en verduurzaming,
- om effectiever en efficiënter samen te werken met stakeholders en collega's verankeren en versterken we onze communicatie,
- om beter in te kunnen spelen op veranderingen in de omgeving maken we onze organisatie wendbaarder,
- we leveren onze diensten binnen de wettelijke of overeengekomen termijnen,
- om onze processen en medewerkers beter te ondersteunen ontwikkelen, integreren en implementeren we een nieuw applicatielandschap.

Beoordelen van aanvragen

Voor gewasbescherming en biociden bleek de instroom van aanvragen (in absolute aantallen) lager dan begroot. Logischerwijs zou je dan verwachten dat het Ctgb stappen kan zetten om de doorlooptijden te verkorten, maar het tegendeel was het geval. Aanvragen werden omvangrijker en complexer en dit signaal gaven ook de aanvragers. Met als resultaat dat de hoeveelheid binnengekomen werk niet minder was dan begroot.

De grote bandbreedte in omvang en complexiteit, in combinatie met de toegenomen onvoorspelbaarheid van het moment van indienen, maakten een goede afstemming van de hoeveelheid werk en de benodigde capaciteit (hoeveelheid en expertise) erg lastig. Het Ctgb heeft maatregelen genomen om vraag en aanbod beter met elkaar in balans te brengen. De afgelopen jaren is aan de aanbodkant veel

geïnvesteed in het vergroten van de capaciteit, in flexibilisering van medewerkers om pieken op te kunnen vangen en in de planningsmethodiek. Waar mogelijk wordt werk extern uitgezet bij Evaluerende Instanties, maar ook daar is de beschikbare capaciteit beperkt. Aan de vraagkant is met name voor biociden besloten om vanaf 2018 de instroom van nieuwe aanvragen uit Europa, waar mogelijk, te beperken.

Conform de in het werkplan voor 2019 uitgesproken verwachting, zijn voor biociden de doorlooptijden het afgelopen jaar nog opgelopen. Het is voor gewasbescherming gelukt om de doorlooptijden iets te verkorten. De ambitie om dit eind 2019 – bij gelijkblijvende omstandigheden – voor alle aanvragen gerealiseerd te hebben is wat te optimistisch gebleken. Overigens geven aanvragers aan dat Nederland het niet slecht doet ten opzichte van andere EU-lidstaten en vooral moet werken aan het verbeteren van de voorspelbaarheid (wanneer wordt een besluit genomen?). Naast bovengenoemde factoren speelt de beschikbare capaciteit een belangrijke rol bij het verkorten van doorlooptijden. Begin 2019 was er een lichte overcapaciteit. Gedurende het jaar was er zowel sprake van in- als uitstroom, waardoor er weer veel geïnvesteed is in het inwerken van nieuwe mensen, wat ten koste gaat van productieve uren. Hierdoor was er gedurende de rest van het jaar geen sprake meer van een lichte overcapaciteit. Het wegwerken van de opgelopen achterstanden zal enige overcapaciteit vergen en met de hierboven genoemde onvoorspelbare instroom en het groeivermogen van de organisatie lukt het niet om dat nu te bewerkstelligen.

Financieel is het jaar goed afgesloten met een positief bedrijfsresultaat en de benodigde verdere opbouw van het eigen vermogen. Het Ctgb zal in 2020 verder investeren in stappen om het onderhanden werk te verminderen. Dit kost echter wel tijd.

Wisseling van de wacht

Na zes maanden trad Luuk van Duijn in juli af als secretaris/directeur en Ingrid Becks volgde hem op, Nicole van Straten werd plaatsvervangend secretaris/directeur. Ingrid Becks gaf aan dat dit niet tot grote verschuivingen in de Ctgb-koers zal leiden, omdat zij volledig achter de ingezette koers staat. Anita Spooen is aangesteld als manager Collegaadvisie & Projectplanning.

Risicobeheersing

Het Ctgb had voor 2019 vijf mogelijke bedrijfsrisico's geformuleerd die van invloed zouden kunnen zijn op de realisering van het werkplan. Dit waren: de brexit, de omvang van het eigen vermogen (financiële buffer), een toename van de complexiteit van (lopende) openbaarmakingsverzoeken en bezwaar- en beroepszaken, capaciteit en informatiebeveiliging.

Het Ctgb heeft de onderstaande maatregelen getroffen om risico's te voorkomen of te beperken.

Brexit

Het Ctgb was erop voorbereid zo nodig flexibel in te kunnen spelen op de brexit. En heeft daarnaast tijdig overleg gezocht met de lidstaten en de Europese Commissie voor onder meer de beantwoording van uitvoeringsvragen. In samenwerking met de ministeries van LNV en EZ verzorgde het Ctgb actuele informatie over de consequenties van de brexit voor de Europese beoordeling en toelating van middelen. Inmiddels is per 31 januari 2020 de brexit een feit en het werk dat wij voor lopende stof- en middelaanvragen overnemen, blijkt gering.

Eigen vermogen

De jaarlijkse structurele opbouw van het eigen vermogen verloopt voorspoedig. Een bescheiden opslag in het uurtarief voorziet in een gecontroleerde opbouw en zo nodig in eventuele financiële tegenvallers.

Capaciteit

Het Ctgb heeft waar mogelijk tijdig op de benodigde capaciteit geanticipeerd door vroegtijdig actief te werven waarbij ook rekening is gehouden met uitstroom. Daarnaast is ingezet op maximale interne flexibiliteit zodat we binnen en over beoordelingsaspecten heen, bij pieken en dalen in het werk snel kunnen handelen en de ontwikkelingen in het werkaanbod kunnen opvangen. De instroom gebeurt op basis van gecontroleerde groei, dat wil zeggen dat het absorptievermogen van de teams blijvend in de gaten wordt gehouden, dat er voldoende rekening wordt gehouden met de timing van de instroom en met de juiste balans tussen de teams. Ten slotte is waar mogelijk gebruikgemaakt van de inzet van Evaluerende Instanties.

Informatiebeveiliging

De maatregelen die eerder zijn genomen, zijn ook onverkort van toepassing op 2019, zoals: strakke huisregels; beveiliging; legitimatieplicht en zichtbaar pasgebruik voor bezoekers; een security officer die toeziet op de veiligheid van zowel digitaal als fysiek opgeslagen informatie, verbindingen, applicaties en hardware. De Ctgb-werkplekken en -infrastructuur zijn volgens de geldende overheidsnormen beveiligd en de bedrijfsapplicaties zijn strikt gescheiden van onze publieke website. De ICT- en archiefruimtes zijn beveiligd en er vindt jaarlijks een ECHA-audit op informatiebeveiliging plaats. De informatiebeveiliging wordt waar nodig continu aangescherpt conform de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst (BIR2017). De architectuur informatie planning (AIP) voorziet in een reductie van het huidige applicatielandschap en er is geïnvesteerd in nieuwe systemen en nog beter beveiligde software en verbindingen.

2. Het College

Het College is bevoegd besluiten te nemen over de toelating, inperking en afwijzing van aanvragen, gevraagde en ongevraagde beleidsadviezen te geven en bij beroep- en bezwaarprocedures op te treden en besluiten te nemen. Een deel van deze bevoegdheden, voornamelijk besluiten van administratieve aard, zijn gemandateerd aan de secretaris. Het College ziet toe op het functioneren van het secretariaat. Dit toezicht wordt uitgevoerd conform het 'Normenkader financieel beheer en toezicht semipublieke sector' zoals vastgesteld door de minister van Financiën in december 2014. De voorzitter van het College heeft het mandaat voor het dagelijks toezicht. Deze is wekelijks aanwezig en neemt onder meer deel aan strategische besprekingen van het secretariaat. Daarnaast spreekt de voorzitter twee keer per jaar de ondernemingsraad en hij spreekt de accountant over de jaarrekening. Het College stelt de begroting, het werkplan en de tarieven vast voordat deze ter goedkeuring naar het ministerie worden gezonden, en het stelt de kwartaalrapportages en het jaarverslag vast.

Het College bestaat uit vier leden, vier plaatsvervangende leden en de voorzitter. Eind van het jaar heeft het College afscheid genomen van dr.ir. Eefje den Belder (na 12 jaar lidmaatschap) en dr.ir. Walter de Milliano (na 8 jaar plaatsvervangend lidmaatschap). Per 1 januari 2020 zijn dr.ir. Marleen Riemens (lid) en dr.ir. Corné Kempenaar (plaatsvervangend lid) benoemd. Het College vergadert maandelijks en wanneer nodig worden tussentijdse e-mailrondes gehouden voor spoedeisende zaken, zoals verzoeken tot vrijstellingen. In een toenemend aantal gevallen betreft dit ook besluiten voor de (zonale of) Europese commentaaronde waarvoor de verordeningen voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden een korte termijn stellen.

Maandelijks houdt het College themasessies om een onderwerp verder uit te diepen dan mogelijk is als regulier agendapunt. In 2019 zijn onder meer micro-organismen, desinfectie in ziekenhuizen, het NVIC (Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum), IPM (geïntegreerde plaagbestrijding), beschermdoelen en biodiversiteit in de beoordeling, aan de orde geweest.

Het College wil in verbinding blijven met aanvragers en de dagelijkse praktijk. De Collegeleden spelen een actieve rol op de relatiedag en leggen jaarlijks werkbezoeken af in het land.

Collegevoorzitter en secretaris voeren door het jaar heen bestuurlijk overleg met tal van organisaties zoals de brancheorganisaties, ngo's maar ook met EFSA, ECHA, collega-organisaties in het buitenland en de Europese Commissie. Ook vindt met een zekere regelmaat overleg plaats met aanvragers. De agenda van voorzitter en secretaris/directeur staat op de website.

Besluiten

In 2019 nam het College 117 besluiten over aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen, waarvan er 5 volledig werden afgewezen, en 69 besluiten over aanvragen voor biociden, waarvan er 3 volledig werden afgewezen.

Deze besluiten gaan over meerdere toepassingen van een middel. Van de aangevraagde toepassingen voor de toegelaten gewasbeschermingsmiddelen werd 77% toegelaten en 23% afgewezen, en voor de toegelaten biocidenmiddelen werd 94% van de aangevraagde toepassingen toegelaten en 6% afgewezen.

Beleidsadviezen

Het College heeft ook tot taak de bewindspersonen gevraagd en ongevraagd advies te geven. In 2019 gaf het College de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) onder meer de volgende adviezen:

- een analyse en waardering van de resultaten van het RIVM-Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO) en het bodemonderzoek Westerveld. In deze analyse zette het Ctgb uiteen wat de waarde van beide onderzoeken is voor meer inzicht in de manier en de mate van blootstelling van omwonenden aan gewasbeschermingsmiddelen, en voor de doorwerking van deze nieuwe informatie in de beoordelingsmethodiek en de toelatingen. Overall concludeerde het Ctgb dat uit beide onderzoeken bleek dat onder realistische gebruiksomstandigheden geen veilige grenswaarden worden overschreden. Het Ctgb zag dan ook geen reden om in te grijpen in de toegelaten middelen. Toch ervaren omwonenden van landbouwgebieden de aanwezigheid van dit soort stoffen in hun leefomgeving als ongewenst. Het Ctgb heeft hier op een informatiebijeenkomst in Westerveld aandacht aan besteed en er bij de aanwezige bestuurders op aangedrongen om hiervoor het instrument van ruimtelijke ordening te hanteren.
- een analyse en waardering van de resultaten van het onderzoek door Buijs en Mantingh (2019) naar de relatie tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (insecticiden) en de achteruitgang van kevers en weidevogels. Ook in dit onderzoek werden geen overschrijdingen van bestaande – in de huidige toelating – toegestane concentraties in de bodem gevonden; het Ctgb zag dan ook geen reden om in te grijpen in de toelatingen. Wel gaf het Ctgb aan de aanbevelingen van de WUR te ondersteunen voor vervolgonderzoek naar onder meer de blootstellingsroute via krachtvoer en mest naar de bodem met grondstoffen uit niet-Europese landen.

Zie voor een compleet overzicht van de verstrekte adviezen bijlage 9.

Adviezen op een verzoek voor vrijstelling

Het is wettelijk mogelijk (bevoegdheid bewindspersoon LNV of IenW) om gedurende een beperkte periode een vrijstelling te verlenen voor een toepassing van een middel dat voor die toepassing geen toelating heeft, als die maatregel noodzakelijk is wegens een 'op geen enkele andere wijze te bestrijden gevaar'. Dit geldt niet alleen voor middelen op basis van goedgekeurde werkzame stoffen, maar ook voor middelen op basis van *niet*-goedgekeurde stoffen.

Het verzoek voor vrijstelling van een middel wordt gedaan aan de betreffende minister. De minister van LNV besluit op dit verzoek op basis van de adviezen van de NVWA (over de landbouwkundige noodzaak) en het Ctgb (over de risico's voor mens, dier en milieu). De bewindspersoon van IenW besluit op dit verzoek op basis van de adviezen van een kennisinstituut (bijvoorbeeld het RIVM of de NVWA dat de noodzaak van de maatregel beoordeelt) en van het Ctgb (dat adviseert over de risico's). Bij een positief besluit treedt de vrijstelling in werking na publicatie in de Staatscourant.

In 2019 adviseerde het College over 25 vrijstellingen voor gewasbeschermingsmiddelen, en over 3 voor biociden. Ook adviseerde het College op 3 verzoeken tot vrijstelling van een gewasbeschermingsmiddel om een quarantaine-organisme te bestrijden. Het College neemt in zijn adviezen de mogelijkheden mee om eventuele negatieve effecten van de toepassing te beperken.

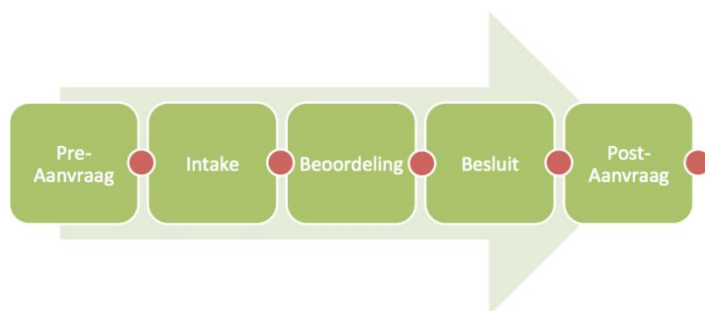
3. Aanvragen, beoordelingen en toelatingen

Het Ctgb heeft als belangrijkste taak gewasbeschermingsmiddelen en biociden deskundig en wetenschappelijk te beoordelen op risico's voor mens, dier en milieu. Deze risicobeoordeling volgt Europese regelgeving: de Europese Verordening voor gewasbeschermingsmiddelen 1107/2009 en de Europese Biocidenverordening 528/2012. Werkzame stoffen en middelen worden op Europees niveau beoordeeld, waarbij voor middelen de besluiten om ze wel of niet toe te laten op lidstaatniveau worden genomen. Naast de Europese verordeningen geldt in de verschillende Europese lidstaten ook nationale regelgeving, toegesneden op de plaatselijke situatie. Voor de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen en biociden is het toetsingskader (wetgeving, guidances en beleidsregels) continu in ontwikkeling en het Ctgb communiceert zo actueel mogelijk over het toetsingskader dat gehanteerd moet worden bij een bepaalde aanvraag. Hiervoor publiceert het Ctgb de (procedurele) Registration Manuals en de (wetenschappelijk inhoudelijke) Evaluation Manuals. Daarnaast publiceert het Ctgb een overzicht van de ontwikkeling van Europese guidances (richtsnoeren) en Ctgb-beleid op de website.

Beoordelingsproces in vijf fases

Het beoordelingsproces van gewasbeschermingsmiddelen en biociden doorloopt vijf fases:

- pre-aanvraagfase: informeren en adviseren van stakeholders en (potentiële) aanvragers over de aanvraag van en de beoordeling van middelen (zie paragraaf 3.1)
- intakefase: administratieve toets of een aanvraag 'beoordeelbaar' is en door kan naar de beoordelingsfase (zie paragraaf 3.2)
- beoordelingsfase: inhoudelijke beoordeling op basis van Europese verordeningen en/of nationaal recht (zie paragraaf 3.3)
- besluitfase: besluitvorming over (administratieve) aanvragen tot toelating (zie paragraaf 3.3)
- post-aanvraagfase: bekendmaken van besluiten en afhandeling van eventueel ontvangen bezwaren tegen genomen besluiten tot toelating dan wel afwijzing (zie paragraaf 3.4)

3.1 Pre-aanvraagfase

Een kwalitatief goed en compleet aanvraagdossier is de basis voor het beoordelingsproces. Het levert een aanvrager een duidelijke beoordeling zonder hiaten en bevordert binnen het Ctgb een

efficiënte afhandeling. Daarom biedt het Ctgb voorafgaand aan de definitieve aanvraag een aantal contactmomenten, te weten:

- algemene informatiebijeenkomsten
- voorbereidend overleg
- workshops
- de mogelijkheid om specifieke vragen te stellen (bijvoorbeeld over proces, interpretatie van guidances, enzovoort.)

Voor deze en andere vragen fungeert de servicedesk van het Ctgb als aanspreekpunt.

3.1.1 Pre-aanvraagdiensten

De Ctgb-servicedesk is er primair voor vragen van aanvragers en toelatinghouders, maar beantwoordt ook vragen van telers, toepassers en publiek. Ook organiseert de servicedesk algemene voorlichtingsbijeenkomsten biociden, workshops over onderdelen van het aanvraagproces en vergaderingen om een deel van een aanvraag te bespreken (request for meeting, RFM) of de gehele aanvraag voordat deze wordt ingediend (pre-submission meeting, PSM).

Dit jaar beantwoordde de servicedesk 1637 vragen, terugblikkend lijkt het jaartotaal zich daarmee rond dit aantal te stabiliseren. Het merendeel van de vragen gaat over de voorbereiding van aanvraagdossiers voor gewasbeschermingsmiddelen of biociden. De vragen zijn gelijk over beide deelgebieden verdeeld. Daarnaast valt het aantal vragen van telers/toepassers op (>100) en de vragen naar afbakening en interpretatie van de regelgeving (circa 100). Periodiek worden de servicedeskvragen geëvalueerd en wordt nagegaan of de informatie efficiënter op een andere wijze (bijvoorbeeld op de website) gegeven kan worden. Het streven is dat de vragen zoveel mogelijk door de servicedeskmedewerkers zelf worden afgehandeld, om het primaire proces te ontlasten. In 2019 werd twee derde van alle vragen door de servicedeskmedewerkers zelf afgehandeld.

Voorlichtingsbijeenkomsten biociden zijn bedoeld voor bedrijven die een biocide op de Nederlandse markt willen brengen en daar nog geen ervaring mee hebben. In 2019 werden drie voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met in totaal 18 deelnemers.

Voor aanvragers organiseert het Ctgb workshops om samen met Ctgb-specialisten stof- of thema-gerelateerde onderwerpen te bespreken. In 2019 was er een workshop over werkzaamheid als onderdeel van de gewasbeschermingsmiddelenaanvraag en een workshop met tips en adviezen om het BPR-dossier voor een biocideaanvraag te verbeteren. De deelnemers waardeerden de workshops met een 'ruime voldoende' tot 'goed', voor zowel onderwerp, als de bijdragen van individuele Ctgb'ers.

Dat de request for meeting (RFM) goed aansluit bij een behoefte blijkt uit het feit dat er vrijwel iedere week een meeting is. De RFM's gaan in meerderheid over aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen.

De belangstelling voor de pre-submission meeting is beperkt. De PSM wordt aangeboden als laatste mogelijkheid om het aanvraagdossier door te spreken met het Ctgb voor het wordt ingediend. Aanvragers ervaren dat er dan te weinig tijd resteert om nog relevante aanvullingen of wijzigingen door te voeren. PSM's kunnen juist bijdragen aan de kwaliteit van het uiteindelijke aanvraagdossier en daarmee aan een efficiënte beoordeling ervan. De meest efficiënte invulling van de PSM wordt in het komend jaar geëvalueerd.

3.2 Intakefase

3.2.1 Instroom gewasbescherming

Het blijkt voor aanvragers moeilijk om een goede indicatie te geven van het tijdstip waarop ze hun aanvraag indienen. Het indienen van voorziene aanvragen wordt dan ook dikwijls uitgesteld (of aanvragen worden helemaal niet meer ingediend). Dit compliceert mede het bepalen van de vraag naar beoordelingscapaciteit en ook de planning.

Om verstoringen van de planning door kwalitatief slechte dossiers te verkleinen, de voorspelbaarheid te vergroten en de doorlooptijden te verkorten is het intakeproces voor gewasbeschermingsmiddelen vanaf 1 januari 2019 aangepast. Hierdoor kan de beschikbare capaciteit zo veel mogelijk effectief worden ingezet op kwalitatief goede dossiers. De verantwoordelijkheid voor het indienen van een kwalitatief goed en volledig dossier ligt bij de aanvragers. Door de aanpassing van het intakeproces krijgen zij nog maar een beperkte termijn om aanvraagdossiers die niet alle noodzakelijke informatie bevatten te herstellen. Blijkt herstel niet mogelijk binnen deze termijn, dan wordt een aanvraag niet ontvankelijk verklaard. Een aanvrager kan vervolgens op een later tijdstip de aanvraag opnieuw indienen, met een aangevuld dossier. Voor het Ctgb betekende dit een strakke sturing en planning om de intakes in korte tijd te kunnen uitvoeren. Dit is deels gelukt en we werken nog continu aan het verbeteren van dit proces. In 2019 zijn na de intake zes aanvragen niet ontvankelijk verklaard.

Werkzame stofaanvragen

De instroom van nieuwe werkzame stofaanvragen waarvoor Nederland optreedt als rapporteur lidstaat (RMS) is vrijwel in lijn met de begroting. Het aantal ingediende aanvragen voor het verlengen van een stoftoelating is hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is dat voor één stof meerdere aanvragen zijn ingediend.

Middelaanvragen

Er zijn in 2019 minder aanvragen ingediend dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door externe factoren waar het Ctgb geen invloed op heeft. Eén van deze factoren is de besluitvorming door het Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed en de Europese Commissie (SCoPAFF/COM) over verlengingsaanvragen voor toegelaten stoffen: het aantal, de volgorde, het tijdstip, de uitkomst van de besluiten en de gevolgen van nieuw beleid, met name voor hormoonverstorende stoffen. Daarnaast geeft een deel van de aanvragers aan te weinig capaciteit te hebben om alle aanvragen conform planning in te dienen. De oorzaak hiervan ligt mede in de Europese ontwikkelingen: aanvragen voor nieuwe middelen worden steeds omvangrijker, complexer en duurder, en de uitkomst van de beoordeling steeds minder voorspelbaar. Dit is allemaal van grote invloed op de instroom van de verschillende typen aanvragen.

Het aantal zonale aanvragen voor nieuwe middelen is in vergelijking met eerdere jaren laag. Al zijn er wel signalen dat deze lage instroom niet structureel is. De verwachting is dat de instroom de komende jaren weer hoger wordt, maar deze zal waarschijnlijk niet het niveau halen van voorgaande jaren.

Ook het aantal aanvragen voor het verlengen van de toelating van middelen, is substantieel lager dan begroot. Deze lagere instroom is enerzijds veroorzaakt doordat een aantal stoftoelatingen met een voor het Ctgb bovengemiddeld aantal potentiële middelaanvragen niet is verlengd, en anderzijds door het uitstellen van de brexit. Nederland neemt werk (aanvragen) van het Verenigd Koninkrijk over ten tijde van de brexit. Doordat de brexit later werd dan voorzien, waren deze aanvragen nog niet overgedragen. Een bijkomend effect is ook dat een deel van voornoemd werk

niet meer door het Ctgb hoeft te worden gedaan, omdat het Verenigd Koninkrijk dit door het uitstel van de brexit inmiddels zelf heeft afgerond.

Ondanks dat de totale instroom van aanvragen (in absolute aantallen) voor gewasbescherming lager is dan begroot, is het onderhanden werk niet afgenomen doordat de diverse aanvragen omvangrijker en complexer waren. Hierdoor was meer capaciteit per individuele aanvraag nodig met als resultaat dat de hoeveelheid binnengekomen werk niet minder was dan begroot (zie ook hoofdstuk 1, onder 'organisatie').

Voor het totaaloverzicht van het aantal ingediende middelaanvragen, zie bijlage 4.

3.2.2 Instroom biociden

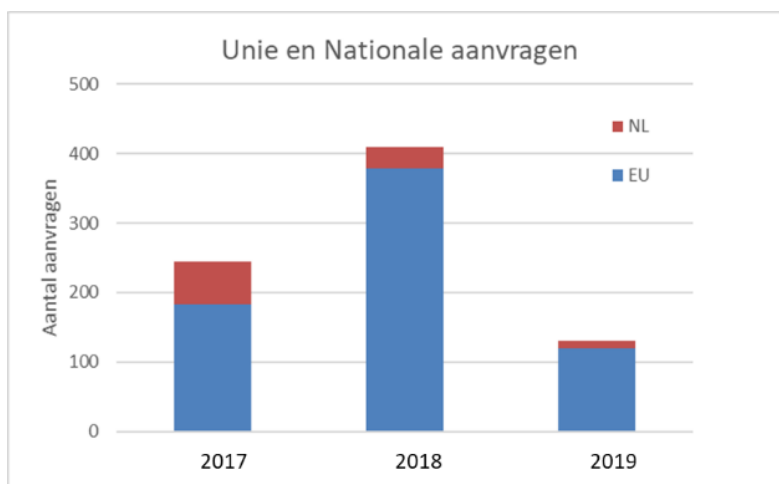
Om de vraag binnen de grenzen van gecontroleerde groei te kunnen accommoderen (zie paragraaf 5.1 voor toelichting) heeft het Ctgb de instroom voor biociden in 2019 wederom daar waar mogelijk beperkt. Voornamelijk vanwege de grote werkvoorraad en de oplopende doorlooptijden voor de afhandeling van biocidenaanvragen. Echter ook omdat door de EU-procedure pas achteraf duidelijk werd hoeveel aanvragen er EU-breed waren ingediend en welk aandeel Nederland daar in had. Dit aandeel bleek in 2017 onevenredig groot te zijn (zie in de figuur onder). Op deze manier wordt het werkaanbod binnen Europa beter verdeeld en het kennisniveau voor een kwalitatief goed EU-peer-reviewproces vergroot. Deze beperking op de instroom heeft in 2019 echter nog niet zoveel effect opgeleverd, omdat bestaande afspraken uit eerdere jaren om in 2019 als eCA (evaluerende lidstaat) op te treden niet zijn opengebroken en er een enorm na-ijleffect is van de onevenredig grote instroom in 2017. Per jaar wordt er gekeken of de instroom nog beperkt dient te worden of niet.

Werkzame stofaanvragen

In 2019 is er één aanvraag voor goedkeuring van een nieuwe werkzame stof geaccepteerd waarbij het Ctgb optreedt als evaluerende lidstaat. Deze werkzame stof is gebaseerd op micro-organismen.

Middelaanvragen

Het aantal ingediende unie- en nationale aanvragen waarbij het Ctgb gevraagd is als evaluerende lidstaat is nagenoeg conform begroting. In vergelijking met 2018 zijn er in 2019 50% minder van deze aanvragen ingestroomd. Voor het merendeel van deze aanvragen was er al ruim vóór 2018 een akkoord ondertekend door het Ctgb om op te treden als evaluerende lidstaat. Er zijn geen aanvragen voor renewal geaccepteerd en er is één aanvraag voor een grote wijziging als evaluerende lidstaat geaccepteerd die specifiek betrekking had op de Nederlandse toelating.

Het afgelopen jaar is de instroom van het aantal unie en nationale aanvragen voor biociden in Nederland teruggelopen (zie de figuur op de vorige pagina). Het aandeel van Nederland binnen de Europese Unie is in 2019 echter stabiel gebleven, doordat er in de hele EU veel minder aanvragen zijn ingediend dan in 2018 (het aandeel van Nederland was 8% in 2018 en 2019).

De instroom van de aanvragen onder de Biocidenverordening waarbij het Ctgb optreedt als betrokken lidstaat (CMS) is in 2019 gelijk aan de instroom in 2018 (in totaal circa 55 aanvragen). Het gaat hierbij om wederzijdse erkenningen in sequence en in parallel, renewals en wijzigingsaanvragen. De instroom van deze aanvragen is niet te reguleren omdat deze afhankelijk is van (de doorlooptijden bij) andere lidstaten.

Het aantal aanvragen onder het Nederlandse overgangsrecht dat in 2019 is ontvangen was 20% lager dan in 2018. De verwachting is dat deze aanvragen op langere termijn in aantal zullen afnemen omdat steeds meer stoffen worden goedgekeurd onder de Biocidenverordening. De ervaring leert dat vlak vóór een werkzame stof in Europa wordt goedgekeurd, relatief veel aanvragen onder het nationale recht voor toelating van biociden met die werkzame stof worden ingediend bij het Ctgb. In 2019 waren er echter weinig werkzame stoffen die in Europa werden goedgekeurd, met als gevolg een lagere instroom van overgangsrecht aanvragen.

Voor het totaaloverzicht van het aantal ingediende middelaanvragen, zie bijlage 6.

3.3 Beoordeling en besluit

Het uitgangspunt van het Ctgb is om de vraag te accommoderen. Dat betekent dat de totale capaciteit moet aansluiten bij het aantal aanvragen dat in behandeling is, in samenhang met de doelstelling om de voorspelbaarheid te vergroten en de doorlooptijden te verkorten. Daarom is in 2019 het personeelsbestand binnen het primaire proces verder uitgebreid. Zoals eerder aangegeven was voor biociden de werkvoorraad in 2019 zo groot dat het onmogelijk was om de vraag te accommoderen binnen de randvoorwaarde van gecontroleerde groei om een juiste kwaliteit te waarborgen (zie paragraaf 5.1 voor toelichting).

Daarnaast is in 2019 verder gewerkt aan interne flexibilisering: daar waar de werkdruk lager was, is capaciteit verplaatst naar onderbezette groepen om werk over te nemen. De flexibilisering heeft zoveel mogelijk plaatsgevonden in het kader van persoonlijke ontwikkeling en op basis van vrijwilligheid.

3.3.1 Gewasbescherming

3.3.1.1 Werkzame stoffen

In de Europese werkzaamheden rond werkzame stoffen heeft het Ctgb twee rollen:

1. het is namens Nederland verantwoordelijk voor de beoordeling van een aanvraag tot goedkeuring van een werkzame stof. Nederland is dan de zogenoemde 'rapporteur lidstaat' (RMS),
2. het levert namens Nederland commentaar op de beoordelingsrapporten die door andere lidstaten zijn opgesteld. Nederland is dan 'niet-rapporteur lidstaat' (niet-RMS).

Nederland rapporteur werkzame stoffen

Voor een gedetailleerd overzicht van de stoffen die Nederland in portefeuille heeft, zie bijlage 3. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de status van de stof in Europa en de status van de betreffende aanvraag bij het Ctgb.

De voortgang van EU-aanvragen voor werkzame stoffen is in 2019 conform werkplan verlopen. De verhouding in bestede uren tussen EU-stofaanvragen en middelaanvragen is door de jaren heen wel veranderd. De belangrijkste oorzaak daarvan is dat stofdossiers – en vooral de renewal-dossiers – steeds omvangrijker en complexer worden. Daarnaast zien we een voortzetting van de tendens van minder chemische stofaanvragen naar meer aanvragen voor micro-organismen en plantextracten. Dit geeft aan dat er in de ontwikkeling van nieuwe stoffen al een duidelijke koersverandering is ingezet, die aansluit bij de visie van de minister van LNV en de Toekomstvisie gewasbescherming 2030, waarin meer aandacht is voor duurzaamheid. In voorgaande jaren werd rond 20% van de uren besteed aan EU-gewasbeschermingsstofaanvragen tegenover 80% aan de middelaanvragen. In 2019 is dit verschoven naar respectievelijk 70% voor stofaanvragen en 30% voor middelaanvragen.

De afhandeling van EU-stofaanvragen blijft achter, zowel voor chemische stoffen als voor micro-organismen. Dit komt voornamelijk doordat – naast dat de omvang en complexiteit van dossiers toeneemt – eind 2018 de guidance voor hormoonverstorende stoffen van kracht is geworden, ook voor lopende dossiers. Aanvragers krijgen maximaal 30 maanden om hiervoor data te verzamelen met als gevolg een vertraging in het aantal af te handelen aanvragen.

Niet-rapporteur werkzame stoffen

In 2019 is conform het werkplan commentaar gegeven op beoordelingsrapporten van andere lidstaten. Het Ctgb heeft deelgenomen aan een aantal expertmeetings en teleconferenties over specifieke stofdossiers en aan algemene aan stofbeoordelingen gerelateerde onderwerpen. Op verzoek van EFSA leverde het Ctgb ook commentaar op aanvullende beoordelingen van enkele hormoonverstorende stoffen conform het nieuwe beleid van EFSA van eind 2018.

3.3.1.2 Middelen

In totaal zijn dit jaar 174 aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen ingediend en 179 aanvragen afgehandeld (hiervan zijn 41 aanvragen ingetrokken of niet in behandeling genomen). Voor het overzicht van het aantal ingediende en afgehandelde middelaanvragen, zie bijlage 4. Als gevolg van deze aanvragen zijn nieuwe toelatingen afgegeven, toelatingen ingetrokken en toelatingen gewijzigd. De tabel hieronder geeft de mutaties van de toegelaten gewasbeschermingsmiddelen in 2019 weer.

Mutaties toelatingen gewasbeschermingsmiddelen 2019	Aantal
Nieuwe toelatingen	111
Ingetrokken en geëxpireerde toelatingen	88
Toelatingen 31 december 2019	1024

In 2019 zijn in totaal, net zoals voor stoffen, minder aanvragen afgehandeld dan begroot. Dit geldt voor bijna alle aanvraagtypen. De omvang van de onderhanden aanvragen bleek groter dan begroot. Dit is niet alleen zo bij de aanvragen die al onderhanden waren begin 2019, maar we zien dit ook bij de in 2019 ingediende nieuwe aanvragen. Dit wordt veroorzaakt door een toenemende omvang en complexiteit van de dossiers voor het beoordelingsaspect milieu, en door uitbreidingsaanvragen die vaker niet binnen de ‘risk envelope’ vallen.

Doorlooptijden

Door de lichte overcapaciteit begin van het jaar, leek de afhandeling van dossiers binnen de termijnen op gang te komen. Het is gelukt om de doorlooptijden ten opzichte van 2018 iets te verkorten. Echter, de doelstelling om eind 2019 alle aanvragen voor gewasbescherming binnen de wettelijke of afgesproken termijnen af te handelen, bleek te ambitieus. Ook de hoeveelheid onderhanden werk is niet afgenomen ondanks dat de instroom in aantal lager was. Door de qua

moment lastig voorspelbare instroom, door de toenemende omvang en complexiteit van nieuwe aanvragen zoals hierboven beschreven, en door de beperkt beschikbare capaciteit bij Evaluerende Instanties is de hoeveelheid onderhanden werk juist toegenomen. In het laatste half jaar is nog eens veel geïnvesteerd in het inwerken van nieuwe mensen, wat ten koste gaat van productieve uren. Hierdoor was er in de loop van het jaar geen sprake meer van een lichte overcapaciteit, die essentieel is om de doorlooptijden te verkorten. Tenslotte zijn werkzaamheden voor sommige aanvraagtypen zo omvangrijk geworden (renewal-aanvragen, CMS-aanvragen en wederzijdse erkenningen) dat in de praktijk de beoordelingen veel meer werk kosten dan waar de verordening met de daarin gestelde wettelijke termijn vanuit gaat, met als gevolg dat afhandelen binnen de wettelijke termijn niet realistisch is.

Om voorspelbaarder te worden en de doorlooptijden te verkorten is het Ctgb in 2019 gestart met een meerjarenprogramma 'voorspelbaarheid en doorlooptijden'. Daarmee heeft het Ctgb de volgende doelen gesteld:

- we zijn voorspelbaar en betrouwbaar over de status van een aanvraag en de termijnen waarbinnen onze besluiten worden vastgesteld,
- we realiseren de wettelijke termijnen voor aanvraagtypen waarvan deze haalbaar zijn,
- voor aanvragen waarvoor de wettelijke termijn niet haalbaar is of geen wettelijke termijn bestaat, hanteren we termijnen die realistisch zijn.

3.3.2 Biociden

3.3.2.1 Werkzame stoffen

Ook voor biociden heeft het Ctgb twee rollen in de Europese werkzaamheden voor werkzame stoffen: als evaluerende lidstaat (eCA) en als niet-rapporteur of betrokken lidstaat (CMS). Zie bijlage 5 voor een gedetailleerd overzicht van de stof-/productsoortcombinaties die het Ctgb als evaluerende lidstaat onderhanden heeft in 2019.

Nederland evaluerende lidstaat werkzame stoffen

Het afhandelen van aanvragen voor werkzame stoffen waarvoor Nederland evaluerende lidstaat is, blijft achter bij het werkplan. Net zoals bij gewasbescherming komt dit doordat de guidance voor de beoordeling van hormoonverstorende stoffen eind 2018 van kracht is geworden en in Europa besloten is dat deze guidance ook toegepast moet worden op dossiers die al onderhanden zijn. Voor aanvragen die al gereed waren voor Europese besluitvorming, moest daardoor een aanvullende beoordeling worden uitgevoerd waarmee in het werkplan onvoldoende rekening was gehouden.

Niet-rapporteur werkzame stoffen

Daarnaast levert het Ctgb commentaar op stofbeoordelingen van Europese collega-lidstaten zoals omschreven in de verordening. Het Ctgb heeft als niet-rapporteur lidstaat op alle ontvangen commentaarverzoeken commentaar gegeven. Het aantal conceptbeoordelingen dat door de Europese collega-lidstaten voor commentaar is aangeboden, was echter laag afgelopen jaar.

3.3.2.2 Middelen

In totaal zijn 135 middelaanvragen ingediend en 106 afgehandeld. Daarvan zijn 28 aanvragen ingetrokken of niet in behandeling genomen. De tabel 'Aantal ingediende en afgehandelde aanvragen biociden in 2019' in bijlage 6 geeft de realisatie van het werkplan in detail weer. Als gevolg van deze aanvragen zijn nieuwe toelatingen afgegeven, toelatingen ingetrokken en toelatingen gewijzigd. De tabel op de volgende pagina geeft de mutaties van de toegelaten biociden in 2019 weer.

Mutaties toelatingen biociden 2019	Inclusief biocidefamilieleden
Nieuwe toelatingen	148
Ingetrokken en geëxpireerde toelatingen	100
Toelatingen 31 december 2019*	1.701

* Bij het aantal toelatingen worden biocidefamilieleden meegeteld. Biocidefamilies worden niet separaat geteld, aangezien ze niet als zodanig op de markt komen. Op 31-12-2019 waren er 27 biocidefamilies toegelaten met in totaal 127 familieleden.

In 2019 zijn, net zoals bij werkzame stoffen, minder middelaanvragen afgehandeld dan begroot in het werkplan. Dit betrof vooral renewal-aanvragen en aanvragen onder nationaal recht (overgangsrecht). Doordat collega-lidstaten hun beoordelingen later afronden dan gepland, heeft het Ctgb als CMS slechts weinig renewal-aanvragen in behandeling kunnen nemen. Voor overgangsrecht aanvragen heeft de beperkte capaciteit geleid tot een achterstand in het afhandelen van aanvragen.

In 2019 zijn in Europa 8 unietoelatingen toegekend, het Ctgb was bij één van deze toelatingen de evaluerende lidstaat. Daarnaast heeft het Ctgb in 2019 een aanvraag voor unietoelating afgewezen vanwege een niet-valide aanvraagdossier.

Doorlooptijden

Voor biociden beperken we op dit moment tijdelijk de instroom van unieaanvragen en EU nationale aanvragen om de werkachterstanden (waar we de komende jaren nog mee kampen) niet verder op te laten lopen en te streven naar een evenwichtigere verdeling van het werkaanbod tussen de lidstaten. Op die manier stabiliseert voor het Ctgb naar verwachting de hoeveelheid biocidewerk in de periode 2020-2023. In 2019 is het effect van de beperkte instroom nog niet zichtbaar omdat bestaande afspraken uit eerdere jaren om in 2019 als evaluerende lidstaat op te treden niet zijn opgebroken. Daarnaast is de beoordelingscapaciteit voor biociden in 2019, middels gecontroleerde groei, verder vergroot. Ondanks deze maatregelen heeft dit in 2019 nog niet geleid tot een vermindering van de werkachterstand, al zien we wel dat deze zich begint te stabiliseren. Mede doordat er dossiers van matige kwaliteit worden ingediend, door het grote verschil in kennis en ervaring tussen de lidstaten, en doordat de EU-guidancedocumenten nog niet compleet zijn, wordt er per aanvraag steeds meer capaciteit gevraagd van het Ctgb. Daarnaast moest een deel van de beschikbare capaciteit worden ingezet om nieuwe medewerkers in te werken. Met als gevolg dat de doorlooptijden in 2019 – conform verwachting – nog verder zijn opgelopen. Ook in 2020 zal verder worden ingezet op capaciteitsuitbreiding, van zowel beoordelaars als projectleiders. Na stabilisatie van de hoeveelheid werk kunnen we pas gaan inzetten op het verkorten van de doorlooptijden. Dit zal pas over een aantal jaren zijn.

3.3.3 Overige aanvragen (gewasbescherming en biociden)

Onder overige aanvragen vallen zowel aanvragen die inhoudelijk worden beoordeeld (bijvoorbeeld aanvragen voor een parallelvergunning en mineure wijzigingen van de samenstelling) als aanvragen die *niet* inhoudelijk worden beoordeeld (bijvoorbeeld naamswijzigingen en overschrijvingen). Het totaal aantal ingediende overige aanvragen is iets lager dan begroot, evenals het aantal afgehandelde overige aanvragen. Dit kwam door beperkte capaciteit en doordat we meer aanvragen dan verwacht niet direct in behandeling konden nemen. Het betreft hier voornamelijk aanvragen voor Same Biocidal Products. Bij het opstellen van de begroting was daar onvoldoende rekening mee gehouden. Meer dan 95% van de overige aanvragen is binnen de daarvoor geldende wettelijke termijn afgehandeld.

Voor een gedetailleerd overzicht van de overige aanvragen zie bijlage 7.

3.4 Post-aanvraagfase

Beroepen, bezwaren en Wob-verzoeken

De meest noemenswaardige zaak was het besluit tot openbaarmaking van de 85 neonicotinoïdenstudies. Daarnaast speelden onder meer zaken rondom de besluiten tot toelating voor middelen met deze stoffen, rond metam-natrium, de classificatie van anti-foulingmiddelen, de brexit, vergelijkende evaluatie en wederzijdse erkenningen. Het Ctgb verwacht ook voor de toekomst ingewikkelde langdurige juridische procedures, omdat de belangentegenstellingen tussen de verschillende partijen (toelatinghouder, sector en ngo) groot zijn.

Zie bijlage 8 voor een overzicht van de aantallen ingediende bezwaren, beroepen en Wob-verzoeken.

4. Advisering en ontwikkeling uitvoeringskaders

4.1 Biociden – nationaal

Rodenticiden

Het Ctgb besloot in het najaar 2018 dat bij de volgende herbeoordeling rond 2023 bepaalde middelen tegen ratten en muizen (de anticoagulantia) alleen nog gebruikt mogen worden onder een gecertificeerd systeem van geïntegreerde bestrijding (IPM), vanwege de grote risico's voor het milieu van deze middelen. Dit betekent dat *alle* gebruikers van anticoagulantia straks gecertificeerd moeten zijn om deze middelen nog te mogen inzetten. Dit besluit deed in 2019 het nodige stof opwaaien. De certificering van de professionele plaagdierbeheersers moet worden uitgebreid, en ook agrariërs die deze middelen nog buiten of binnen willen inzetten, zullen zich moeten laten certificeren. Het gebruik door particulieren komt te vervallen omdat van hen niet geëist kan worden dat ze zich certificeren. In veel media ging de strekking van dit besluit verloren en verschenen berichten dat vanaf 2023 anticoagulantia niet meer gebruikt zouden mogen worden, met de suggestie dat dit strenge beleid tot een toename van ratten- en muizenplagen zou leiden. Deze berichten waren echter niet op feiten gebaseerd en het Ctgb heeft in 2019 via de media, via presentaties en op de website duidelijk gemaakt dat anticoagulantia strikter gereguleerd worden, maar voorsnog beschikbaar blijven voor de bestrijding van ratten en muizen door gecertificeerde gebruikers. De omschakeling naar knaagdierbeheersing op basis van IPM betekent een accentverschuiving naar preventie en het gebruik van niet-chemische middelen, terwijl het gebruik van anticoagulantia mogelijk blijft als uiterste maatregel. Het Ctgb-besluit vormt op die manier een impuls voor de verdere professionalisering van de knaagdierbeheersing.

4.2 Biociden – Europees

Guidances

Europese lijst ontbrekende guidances beschikbaar

In Europa komen de experts samen in werkgroepen om de afhandeling van beoordelingen van werkzame stoffen en toelatingen van de Unie te bediscussiëren. De Biocidenverordening laat enige ruimte voor interpretatie. Dat kan leiden tot miscommunicatie en afwijkende uitkomsten van de beoordelingen van de verschillende lidstaten. Bovendien weet een aanvrager op basis van enkel de wet niet precies welke studie hij moet aanleveren om aan de dataveren te voldoen. Zodoende zijn de meest voorkomende onderdelen verder uitgewerkt in geharmoniseerde guidances (richtsnoeren), zoals overeenkomsten over welke testen acceptabel zijn en werkafspraken tussen lidstaten. Helaas zijn er nog lacunes in de beschikbare guidances.

Soms leidt het gebrek aan guidance tot vertraging in het beoordelingsproces. Dit is onwenselijk en het Ctgb heeft er dan ook bij ECHA (het Europese agentschap voor chemische stoffen) op aangedrongen om een overzicht op te stellen met nog ontbrekende guidances. Vervolgens heeft ECHA aan de experts gevraagd de lijst te prioriteren. Het voorstel is voorgelegd aan de beleidsmakers in de lidstaten. Na enkele aanpassingen hebben zij in november 2019 ingestemd met deze geprioriteerde lijst. Vanaf dat moment kon gericht worden gewerkt aan de realisatie van nog ontbrekende guidances. De afstemming op het niveau van de beleidsmakers maakt het mogelijk om het werk onderling te verdelen en gericht capaciteit vrij te maken voor deze projecten. Nederland

zal hier zeker zijn bijdrage aan leveren, en het Ctgb zal erop toezien dat de concepten ook toepasbaar zijn in de praktijk en 'fit for purpose'.

Guidance biocidenfamilies van kracht geworden

In de periode na het van kracht worden van de Biocidenverordening in 2013 nam de belangstelling voor het indienen van aanvragen onder de noemer 'biocidenfamilies' steeds verder toe. Daarbij bleek al snel dat wat er als biocidenfamilie werd aangemeld, steeds verder uitdijde tot een onwerkbaar concept voor de toelatingsautoriteiten. De Biocidenverordening gaat uit van 'soortgelijke' samenstelling, toepassingen, werkzaamheid en risico's. De uniforme interpretatie van 'soortgelijk' is uitgewerkt door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van een aantal lidstaten en de industrie. Het Ctgb heeft actief bijgedragen aan de revisie van deze guidance, die uiteindelijk in de juli-bijeenkomst van de Europese Competent Authorities meeting werd bekrachtigd en vanaf 1 oktober 2019 in werking is getreden voor nieuwe aanvragen. Het Ctgb kan de herziene guidance op verzoek ook toepassen op lopende aanvragen die werden ingediend vóór 1 oktober 2019.

Deelname aan EU-gremia

Voor biociden neemt het Ctgb deel aan de Working Group Meetings (de 'technische' expert-meetings) en aan de Coordination Group meetings (CG). Als de lidstaten van inzicht verschillen over een middelbeoordeling (zogenaamde referrals) kan de Coordination Group als arbitrage-gremium om bemiddeling worden gevraagd. Daarnaast neemt het Ctgb deel aan de Competent Authority Meetings (CA Meeting) waar onder meer procedurele werkafspraken voor de beoordeling van stof- en middelaanvragen en guidance-documenten worden bekrachtigd.

Ten slotte vertegenwoordigt het Ctgb het Ministerie van IenW in het Biocidal Product Committee (BPC) dat adviezen geeft aan het Standing Committee (het SCBP), het gremium waarin de Europese Commissie met de lidstaten stemt over plaatsing van werkzame stoffen op de unielijst van goedgekeurde stoffen en de toelating van unietoelatingen. Het Ctgb is bij dit Standing Committee aanwezig om de Nederlandse vertegenwoordiging te adviseren.

4.3 Gewasbescherming – nationaal

Uitvoeringsprogramma – bijdrage Ctgb

In 2019 heeft het Ctgb meegewerkt aan de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma bij de Toekomstvisie Gewasbescherming, samen met partijen uit agrarische sectoren, de industrie, de waterschappen, de drinkwaterindustrie en ngo's. De Toekomstvisie bouwt voort op de passage over gewasbescherming uit de in 2018 verschenen Kringloopvisie van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De Toekomstvisie beoogt emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu verder terug te dringen door een verbeterde weerbaarheid van planten en teeltsystemen en een sterkere verbinding tussen land- en tuinbouw en natuur.

Het uitvoeringsprogramma wordt in 2020 afgerond en zal door de minister van LNV worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

De rol van het Ctgb in het uitvoeringsprogramma is vrij bescheiden, omdat de focus van het programma ligt op de teler en de transitie die de Nederlandse teelten moeten ondergaan. De overheid is daarbij ondersteunend. Dat neemt niet weg dat het Ctgb een belangrijke bijdrage kan en zal leveren.

4.4 Gewasbescherming – Europees

Nieuwe soorten stoffen en middelen

RNAi

Aan de horizon verschijnen af en toe nieuwe klassen van werkzame stoffen die bepalend zullen zijn voor hoe het middelenpakket er in de toekomst uitziet. De vraag rijst dan hoe deze stoffen moeten worden beoordeeld. Het gebruik van RNA om op een heel selectieve manier organismen via RNA-interferentie te bestrijden, leidt mogelijk tot zo'n groep nieuwe stoffen. Om klaar te zijn voor toekomstige aanvragen voor dergelijke stoffen heeft het Ctgb geïnvesteerd in de ontwikkeling van kennis op dit terrein, onder meer door deel te nemen aan een OECD-seminar over de milieubeoordeling van op RNAi-gebaseerde gewasbeschermingsmiddelen en door de samenwerking te zoeken met het RIVM.

Biopesticiden

Bij de beoordeling van laag-risicostoffen en -middelen zijn specifieke guidances (richtsnoeren) nodig die nog niet allemaal voorhanden zijn. Deze worden voorbereid in de EU-werkgroep Biopesticides. Guidances moeten enerzijds helder en praktisch goed uitvoerbaar zijn, zowel voor aanvragers als voor risicobeoordelaars, anderzijds moet uiteraard de veiligheid van mens, dier en milieu goed kunnen worden beoordeeld. Het Ctgb richtte zich op beide aspecten.

Het Ctgb was penvoerder van de guidances voor de beoordeling van secundaire metabolieten geproduceerd door micro-organismen en voor de beoordeling van resistentie van bacteriën tegen antibiotica. De verwachting is dat beide guidances in 2020 worden afgerond. Ook zijn slagen gemaakt bij de herziening van de data-vereisten voor micro-organismen, waarbij het Ctgb zich inzet voor een trapsgewijze aanpak op basis van de biologische eigenschappen van een micro-organisme. Deze moet ervoor zorgen dat aanvragers alleen informatie hoeven aan te leveren die noodzakelijk is voor de risicobeoordeling, maar ook dat de informatie *die* ze aanleveren kwalitatief beter is.

Deelname aan EU-gremia

De EESCO-meeting

Het Ctgb was in 2019 (net als in 2018) voorzitter van de 'Efficacy Evaluators Steering Committee' (EESCO) die jaarlijks een bijeenkomst organiseert over werkzaamheidsissues. In 2020 neemt Frankrijk het voorzitterschap over en wordt Nederland gewoon lid van de stuurgroep. Tijdens zijn voorzitterschap heeft Nederland de werkzaamheid van laag-risicomiddelen op de agenda kunnen zetten, wat leidde tot meer harmonisatie van de wijze van beoordelen door de lidstaten. Voor komende jaren zal Nederland zich onder meer richten op de acceptatie en beoordeling van nieuwe spuit- en meettechnieken.

Naast dit interzonale EESCO-overleg hadden de noordelijke en zuidelijke registratiezones altijd al een zonale overlegstructuur. Voor de centrale zone was dat tot 2019 nog niet het geval. In 2019 vond in Wageningen de eerste centrale zone (CZ) 'efficacy meeting' plaats, waarvan het Ctgb de voorzitter was. Deze meeting heeft als doel om het overleg tussen de werkzaamheidsbeoordelaars efficiënter te laten verlopen: de groep op het interzonale overleg is te groot en het helpt het uiteindelijke doel – tot Europese harmonisatie te komen – als er op zonaal niveau al standpunten zijn ingenomen.

Overige EU-gremia

De Europese verordeningen laten enige ruimte voor interpretatie. Mede om harmonisatie tussen de lidstaten te bevorderen en in voorkomende gevallen de Nederlandse overheid goed te adviseren,

neemt het Ctgb deel aan verschillende EU-gremia. Voor gewasbescherming zijn dat de (technische) expert meetings over specifieke stofdossiers en algemene onderwerpen die samenhangen met stofbeoordelingen. Hierin worden zowel stofdossiers behandeld waarvoor Nederland rapporteur is, als stofdossiers die door een andere lidstaat zijn beoordeeld. Andere belangrijke gremia waar het Ctgb aan deelneemt zijn de Post Approval Issues (PAI) meetings, Central Zone Steering Committee (CZSC) meetings waarbij Nederland samen met Duitsland het secretariaat vormgeeft en de Pesticide Steering Network (PSN) meetings. Ook is het Ctgb aanwezig en adviseert het de Nederlandse vertegenwoordiging bij het Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed (SCoPAFF), waarin de Europese besluitvorming over werkzame stoffen plaatsvindt en de 'take note' van guidances.

5. Organisatie & personeel

5.1 Organisatie

Ondanks de groei van de organisatie blijft het Ctgb een informele en professionele organisatie. Het Ctgb heeft een 'open deuren beleid', de collegialiteit is groot en de sfeer is goed. De medewerkers zijn betrokken, waar nodig kritisch en hebben passie voor hun werk. Het Ctgb draagt graag bij aan een goede balans tussen werk en privé door medewerkers te blijven faciliteren in flexibel werken en thuiswerken. Daarnaast beschikt iedereen over een eigen, individueel ingestelde werkplek, om prettig te kunnen werken.

Organisatieontwikkeling

Door het vertrek van Luuk van Duijn, hebben er verschuivingen binnen het managementteam plaatsgevonden. Per september waren alle managementfuncties weer vervuld en was met de invulling van de vacature van teamleider P&O de groep van teamleiders ook weer compleet.

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting bepaald of uitbreiding van de formatie nodig is om het werkaanbod te kunnen accommoderen waarbij het principe van 'gecontroleerde groei' wordt gehanteerd. Dat wil zeggen dat vacatures kunnen worden ingevuld afhankelijk van het absorptievermogen van de afdeling en binnen een team (de grootte van de groep, de balans tussen ervaren medewerkers en starters). Hierbij wordt ook rekening gehouden met de optimale verhouding tussen de verschillende expertises, het is voor de planning en voorspelbaarheid van belang dat deze verhouding in balans blijft.

Daarnaast wordt rekening gehouden met verloop en uitstroom van zittende medewerkers en het benodigd aantal declarabele uren dat de organisatie moet maken om kostendekkend te zijn. In uitzonderlijke gevallen kan afgeweken worden van het principe van gecontroleerde groei. Verloop en de instroom van nieuwe medewerkers heeft altijd een effect op de declarabiliteit van de zittende organisatie, omdat het inwerken een groot beslag legt op de medewerkers. We investeren intensief in het opleiden van onder meer wetenschappelijk beoordelaars, een traject dat tenminste een jaar duurt. Dit inwerken gebeurt op een learning-by-doing-basis, waarbij elke nieuwe medewerker een mentor krijgt toegewezen die dagelijks betrokken is bij het inwerken.

In 2019 is de organisatie weer verder gecontroleerd gegroeid – vooral binnen de primaire afdelingen – om het grotere werkaanbod (biociden) te kunnen accommoderen. Ook dit jaar is het gelukt om de openstaande vacatures in te vullen. Eind 2019 bestaat de totale personeelsformatie uit 162 medewerkers (147,3 Fte), 5 medewerkers meer dan in 2018.

Verbreiding en flexibilisering

In 2019 is een nieuwe meerjarenstrategie vastgesteld en één van de strategische speerpunten is '*om beter in te kunnen spelen op veranderingen in de omgeving maken we onze organisatie wendbaarder*'. De omgeving van het Ctgb is continu in verandering. Moeilijk voorspelbare politieke, ecologische, economische of juridische omgevingsfactoren beïnvloeden de kwantiteit, aard en inhoud van de diensten die van het Ctgb gevraagd worden.

Het Ctgb moet met zijn beschikbare capaciteit soepel in kunnen spelen op deze ontwikkelingen en veranderingen. Dat vraagt om een goede afstemming tussen capaciteit en werkaanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief. Een grotere wendbaarheid is een voorwaarde om deze afstemming te kunnen realiseren en capaciteit zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten. De vereiste wendbaarheid kan alleen worden gerealiseerd wanneer ook inhoudelijke wendbaarheid wordt geborgd door ook te

investeren in kennis op terreinen waar innovatie plaatsvindt. Dit biedt mogelijkheden voor onze medewerkers om flexibeler ingezet te worden en voor verbreding van hun kennis en vaardigheden.

Voor het 'eigen maken' van een nieuw expertisegebied wordt per medewerker in kaart gebracht welke ontwikkeling nodig is: er wordt inwerktijd beschikbaar gesteld en indien nodig volgt de medewerker opleidingen of cursussen. Deze flexibilisering stelt ons in staat om de voorspelbaarheid verder te vergroten en de doorlooptijden te verkorten. Daarnaast biedt het ontwikkelkansen voor de medewerkers waarmee we hen kunnen blijven boeien en binden.

De in 2018 ingezette bredere inzetbaarheid van een deel van onze medewerkers hebben we in 2019 verder uitgebreid. Extra wetenschappelijk beoordelaars en projectleiders zijn tijdelijk of structureel ingezet op een ander expertiseterrein. Verder hebben er weer verschuivingen plaatsgevonden van gewasbescherming naar biociden, maar ook tussen expertises en over afdelingen heen. In totaal is nu meer dan een kwart van de medewerkers flexibel inzetbaar en dit percentage zal de komende jaren naar verwachting nog iets verder stijgen. Omdat we de wendbaarheid van de organisatie verder willen vergroten zijn we gestart met het opstellen van een flexibiliteitsbeleid. Hierbij nemen we alle interne organisatieaspecten onder de loep. Daarbij zien we het flexibiliseren van de organisatie ook als een middel om de interne communicatie te versterken.

Organisatiebeleid

In 2019 zijn – in navolging van het vastgestelde organisatiebeleid en de eerder vastgestelde onderliggende deelbeleidsterreinen (*personeelsbeleid, integriteitsbeleid, kwaliteitsbeleid en kennisbeleid*) – het financieel beleid en het intern communicatiebeleid vastgesteld. Daarnaast is het integriteitsbeleid in 2019 aangescherpt.

Het organisatiebeleid is een nadere uitwerking van de meerjaren-organisatiestrategie en is de kapstok voor de onderliggende keten van verschillende beleidsdocumenten zoals het personeelsbeleid, kwaliteitsbeleid, kennisbeleid, enzovoort. Deze zijn met elkaar verbonden en werken op elkaar in.

Kwaliteit

Het Ctgb is sinds april 2009 ISO gecertificeerd op basis van het Certiked Model. Dit model is speciaal ontwikkeld voor kennisintensieve organisaties. ISO 9001 is dé internationaal geaccepteerde standaard voor Kwaliteitsmanagementsystemen. Vanaf 2018 vindt de jaarlijkse toetsing plaats op basis van ISO 9001/2015. In september 2019 heeft de audit plaatsgevonden die naar tevredenheid is afgerond met een verlenging van het certificaat.

Klachtencommissie

Het Ctgb maakt sinds 2018 gebruik van de interne klachtencommissie van de NVWA. In 2019 zijn geen klachten binnengekomen.

Architectuur en Informatieplanning (AIP)

In het meerjarige Architectuur Informatie Plan is voorzien dat het Ctgb een applicatieplatform aanschaft en inricht ter ondersteuning van digitaal samenwerken. Deze aanschaf van de Organisatiebrede Samenwerkingsomgeving (OBSO) is conform een Europese aanbesteding verlopen. Begin 2019 is de concretiseringsfase van dit aanbestedingstraject gestart. Tijdens deze fase zijn de diverse formele (contract)documenten opgesteld, aannames tussen de beoogde leverancier en het Ctgb gecheckt en is een Plan van Aanpak voor de uitvoeringsfase gemaakt. Aan het einde van deze fase heeft de definitieve gunningsbeslissing plaatsgevonden. Vervolgens zijn in mei de raamovereenkomst en onderliggende contracten met de leverancier AXI ondertekend, is het Europese aanbestedingstraject formeel afgerond en is het project (OBSO) officieel van start gegaan.

Het OBSO-project gaat voorzien in een organisatiebrede (ICT) samenwerkingsomgeving, een reductie van het huidige verouderde complexe applicatielandschap, investeringen in nieuwe systemen en applicaties, en hierin worden bestaande applicaties zoals MST (Middelen, Stoffen, Toelatingen) gekoppeld met de nieuwe systemen, waardoor onnodige en dubbele invoer kan worden voorkomen. In Q3 is de technische omgeving opgeleverd en is de benodigde applicatiesoftware geïnstalleerd. Vanaf dat moment kon worden begonnen met de daadwerkelijke inrichting van de eerste drie OBSO-deelsystemen (Casemanagement-workflow, DMS-sharepoint en PowerBI (de managementrapportage tool)).

5.2 Lerende organisatie

Kennismanagement

Het Ctgb maakt deel uit van de ketens tussen wetgever, producent, distributeur, handhaver, wetenschap, gebruiker, consument en maatschappij en is continu in interactie met de omgeving. Het werk is kennisintensief. In 2018 hebben we in beleid vastgelegd hoe we met kennis en kennisontwikkeling omgaan. Dit beleid is erop gericht een coherent, organisatiebreed kader te vormen van datgene wat we al (op bepaalde plaatsen in de organisatie) gebruiken. De specifieke invulling en prioritering binnen kennisvelden wordt periodiek opgenomen in werkplannen en teamplannen, waarvan kennisontwikkeling een vast onderdeel is.

Medewerkers hebben in 2019 deelgenomen aan diverse internationale congressen of workshops, waar ze ook als spreker hebben opgetreden. Verder hebben we onder meer workshops gegeven waarin we onze kennis over de beoordeling van micro-organismen hebben gedeeld met beoordelende instanties buiten Europa. Daarnaast hebben we actief experts uitgenodigd bij het Ctgb om in kennissessies onze kennis intern te vergroten.

Praktijkexcursies

Voor een goede voeling met de praktijk worden regelmatig excursies georganiseerd. Dit kunnen zowel excursies zijn die meerdere vakgebieden bestrijken, als excursies op een specifiek deelterrein. Zo hebben wetenschappelijk beoordelaars gewas in 2019 deelgenomen aan excursies over aardappelopslag, bloembollen, zaaizaad en fruitteelt. In symposia en workshops is onder andere kennis opgedaan over precisietechnieken op het gebied van werkzaamheid of ter vermindering van de milieubelasting. Experts op het gebied van biociden hebben deelgenomen aan excursies waarin aangroeiwerende verven en desinfectie (onder andere zwembaden, slachterijen en aseptische afvulling) centraal stonden. Daarnaast hebben diverse medewerkers deelgenomen aan symposia en workshops op het gebied van conserveringsmiddelen voor verf en detergentia, biocidengebruik op het boerenbedrijf en biociden in textiel. Enkele experts hebben een meeloopdag met de inspecterende instantie gehad waarbij het gebruik van biociden in de horeca werd gecontroleerd.

Opleiden en ontwikkelen

Het investeren en opleiden van medewerkers en de ontwikkeling van de organisatie staan hoog in het Ctgb-vaandel. Ook in 2019 is er veel geïnvesteerd in het inwerken van nieuwe medewerkers, in team-ontwikkeltrajecten en teamcoaching, in managementontwikkeling en in themagerichte ontwikkeling. Daarnaast hebben zowel medewerkers als leidinggevenden individuele trainingen en opleidingen gevolgd. Het stimuleren om verschillende trainingen, cursussen en opleidingen te volgen in zowel kennis- als persoonlijke ontwikkeling is inmiddels standaard Ctgb-beleid.

Opleidingsniveau medewerkers Ctgb

85% van de medewerkers heeft een universitaire, master- of HBO-bacheloropleiding afgerond. Van hen is ruim 40% gepromoveerd.

5.3 Personeelsbeleid

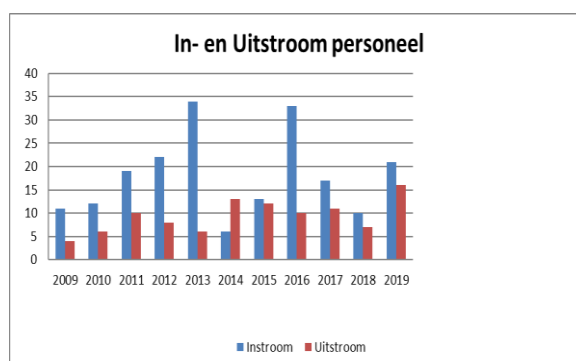
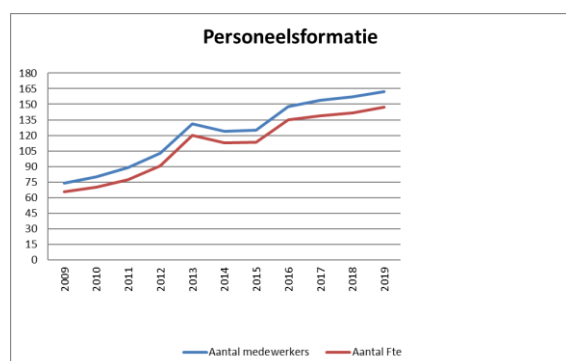
Algemeen

In 2019 zijn alle voorbereidingen getroffen voor de invoering van de CAO Rijk en het IKB (Individueel keuze budget) en de Wnra (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) waarin de nieuwe rechtspositie van ambtenaren is vastgelegd. De rechtsbescherming voor ambtenaren blijft bestaan, maar de regels en procedures veranderen. De werknemers gaan te maken krijgen met het private arbeidsrecht dat geldt in het bedrijfsleven. De Cao Rijk, het IKB en de Wnra zijn met ingang 2020 van kracht en van toepassing op de medewerkers van het Ctgb.

Instroom en uitstroom nieuwe medewerkers

In 2019 zijn er 21 nieuwe medewerkers begonnen en is van 16 collega's afscheid genomen. De instroom van nieuwe medewerkers vond vooral plaats binnen de primaire afdelingen: 9 wetenschappelijk beoordelaars (*werkzaamheid (gewas en biociden)*, *chemie (gewas en biociden)*, *milieu (biociden)*, *toxicologie (biociden)*), 4 projectleiders (*biociden*), 4 juristen, en een medewerker servicedesk, medewerker functioneel beheer, manager Collegeadvies & Projectplanning, en een teamleider Personeel & Organisatie.

De personeelsformatie komt eind 2019 uit op 162 medewerkers (147,3 Fte) en is daarmee ten opzichte van 2018 gegroeid met 3%.

6 Jaarrekening 2019

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) gevestigd te Ede, Bennekomseweg 41, is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 09212570.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van de onderneming.

Het Ctgb is als ZBO verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb). Het Ctgb wordt aangestuurd door de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur en Waterstaat (biociden). Daarnaast zijn de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betrokken bij onderwerpen op hun beleidsterreinen.

De activiteiten van de organisatie vinden in zowel het binnenland als in het buitenland plaats, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

6.1 Balans per 31 december 2019

(na resultaatbestemming)

(bedragen in duizenden euro's)

		31 dec. 2019	31 dec. 2018
Activa			
Vaste activa	1		
Verbouwing		238	514
Kantoorinventaris		42	33
Hardware		-	2
<i>Subtotaal</i>		<i>280</i>	<i>549</i>
Immateriële activa			
<i>Software</i>		<i>933</i>	<i>1.319</i>
Vlottende activa			
Debiteuren	2	1.451	1.061
Overige vorderingen	3	164	60
Liquide middelen	4	17.257	15.077
<i>Subtotaal</i>		<i>18.872</i>	<i>16.198</i>
Totaal activa		20.085	18.066
Passiva			
Eigen vermogen	5		
Algemene reserve	6	605	308
Bestemmingsreserve investering ICT	7	500	500
Bestemmingsreserve strategisch speerpunt 4	7	350	-
Bestemmingsreserve extra onderhoud en beheerkosten MST	7	235	-
<i>Subtotaal</i>		<i>1.690</i>	<i>808</i>
Voorzieningen			
Wachtgeld	8	270	148
Jubileumuitkering	9	118	101
Voorziening ambtshalve ingrijpen	10	253	164
<i>Subtotaal</i>		<i>641</i>	<i>413</i>
Kortlopende schulden			
Onderhanden projecten	11	15.434	14.658
Crediteuren	12	581	480
Rekening courant departementen	13	138	-8
Belasting en sociale lasten	14	271	257
Pensioen	15	162	147
Overlopende passiva	16	1.168	1.311
<i>Subtotaal</i>		<i>17.754</i>	<i>16.845</i>
Totaal passiva		20.085	18.066

6.2 Winst- en verliesrekening 2019 (Resultatenrekening)

(per kostensoort, bedragen in duizenden euro's)

		werkelijk 2019	begroot 2019	werkelijk 2018
Netto omzet		18.250	19.796	18.688
Overige opbrengsten		-		103
Mutatie onderhanden werk		-792	-1.540	-1.789
Som der bedrijfsopbrengsten		17.458	18.256	17.002
Uitbesteed werk	17	331	194	387
Collegiekosten	18	220	228	217
Kosten commissie deskundigen	19	-	1	-
Salarissen en sociale lasten	20	11.773	12.792	10.932
Overige personeelskosten	21	666	777	668
Huisvesting	22	643	690	696
Kantoorkosten	23	157	196	144
Overige bedrijfskosten	24	153	162	275
ICT kosten	25	1.388	1.700	1.452
Projectkosten / projectmanagement	26	383	300	233
Afschrijvingen op materiele vaste activa	27	679	669	607
Overige Organisatiekosten	28	17	170	189
Bijzondere bedrijfskosten	29	-45	25	32
Som der bedrijfslasten		16.365	17.904	15.832
Dotatie voorziening wachtgeld		-122	-100	-148
Dotatie voorziening Ambtshalve ingrijpen		-89	-102	-62
Som overige baten		-211	-202	-210
Netto resultaat		882	150	960
Bestemming resultaat		882		
Bestemmingsreserve Strategisch speerpunt 4		-350		
Bestemmingsreserve extra onderhoud en beheerkosten				
MST		-235		
Totaal saldo ten gunste van de algemene reserve		297		

6.3 Kasstroomoverzicht 2019 (bedragen in duizenden euro's)

	2019	begroot 2019	2018
Netto resultaat	882	150	960
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen	679	669	607
Mutatie werkkapitaal:			
Mutatie debiteuren	-494	350	1.951
Mutatie rekening courant departementen	146	-	-138
Mutatie crediteuren	-42	50	-878
Mutatie belasting/sociale lasten/pensioenpremies	29	-	98
Mutatie onderhanden projecten	776	-1.539	1.797
	415	-1.139	2.830
Mutatie voorziening:			
Toename voorziening wachtgeld	122	100	133
Toename voorziening jubileum	17	-	16
Toename voorziening ambtshalve ingrijpen	89	102	62
	415	202	211
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.204	-118	4.608
Investeringsactiviteiten	-24	-689	-297
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-24	-689	-297
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-	-
Mutatie liquide middelen	2.180	-807	4.311
Mutatie liquide middelen	2019	begroot 2019	2018
Saldo 1 januari	15.077	13.153	10.766
Mutatie liquide middelen	2.180	-807	4.311
Saldo 31 december	17.257	12.346	15.077

6.4 Toelichting behorende tot de jaarrekening 2019

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de aanvullende afspraken zoals vastgelegd in het sturingsarrangement d.d. 31 maart 2016.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De liquiditeitspositie en de liquiditeitsprognose laten zien dat de continuïteit van de organisatie is gewaarborgd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de entiteit zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

In de winst- en verliesrekening worden alle in het boekjaar gemaakte kosten en opbrengsten verantwoord, gecorrigeerd voor de per saldo mutatie in het onderhanden werk van de lopende projecten. Resultaten op de behandeling van Nederlandse aanvragen, het opstellen van EU-rapporten en overige projecten worden verantwoord in het jaar waarin over een aanvraag een definitief collegebesluit is genomen c.q. in het jaar waarin de Europese Commissie een definitief besluit heeft genomen over het door Nederland opgestelde beoordelingsrapport.

De overige opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De in hoofdstuk 6.7 opgenomen winst- en verliesrekening (producten) volgt het begrotingsmodel zoals dat met de aansturende departementen is overeengekomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzelingen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: Overige vorderingen en Overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen. Investerings met een aanschaffingswaarde < € 1.000,- (2018: € 1.000,-) worden niet geactiveerd en komen direct ten laste van het resultaat. Alleen uitgaven aan derden komen als investering in aanmerking. Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de verkrijgingprijs.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De economische levensduur wordt voor de volgende categorieën gesteld op:

Verbouwingen:	5 jaar
Kantoorinventaris:	5 jaar
Hard- en software: Hardware	3 jaar
Maatwerkapplicaties	5 jaar
Standaardapplicaties	3 jaar

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen

Materiële vaste activa en de immateriële vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen. Als indicaties voor een bijzondere waardevermindering aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder 'Financiële instrumenten'.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. De liquide middelen zijn, met uitzondering van de bankgarantie, direct opeisbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen hetzij de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, hetzij de contante waarde van die uitgaven.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De voorziening voor wachtgeld betreft de geschatte kosten van personeel dat gebruik kan maken van deze rechten. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De voorziening voor jubileum houdt verband met de geschatte kosten van jubilerend personeel in de toekomst en is derhalve contant gemaakt.

In 2019 zijn de inkomsten uit de jaarlijkse vergoedingen bestemd voor Ambtshalve ingrijpen niet volledig aangewend, het bedrag dat niet is aangewend is voorzien op de balans voor toekomstige trajecten Ambtshalve ingrijpen.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder 'Financiële instrumenten'.

Opbrengstverantwoording

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Bij een creditstand worden ze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Opbrengsten

Onder netto-omzet worden de over het verslagjaar uit hoofde van dienstverlening in rekening gebrachte en te brengen bedragen verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat ze zullen worden gerealiseerd. Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Uitbesteed werk

Betreft de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten van uitbesteed werk.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum al betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen, voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste

schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De dekkingsgraad per 31 december 2019 bij het ABP was 97,8%.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De overige beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode

waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de organisatie.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Ctgb maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het Ctgb blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Het betreft hier uitsluitend financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Het Ctgb handelt niet in afgeleide instrumenten of financiële derivaten. Het Ctgb heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van aan het Ctgb verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn voor circa 20% geconcentreerd bij drie grote afnemers. Het maximale bedrag aan kredietrisico is gelijk aan de vorderingen uit hoofde van debiteuren verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Renterisico

Aangezien het Ctgb geen langlopende schulden heeft, loopt het geen renterisico en gebruikt het geen afgeleide financiële instrumenten om een eventueel renterisico af te dekken.

Marktwaarde

De marktwaarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

6.5 Toelichting op de balans (bedragen in duizenden euro's)

1. Materiële en immateriële vaste activa

Het verloop van de materiële en immateriële vaste activa was als volgt:

	Verbouwing	kantoor inventaris	Hardware	Software	totaal
Verkrijgingsprijs	1.384	174	6	2.023	3.587
Afschrijvingen tot en met 2018	-869	-142	-4	-704	-1.719
Boekwaarde 01-01-2019	515	32	2	1.319	1.868
Mutaties in het boekjaar					
Bij: Verkrijgingsprijs Investerings	0	24	0	0	24
Af: Afschrijvingen	-277	-14	-2	-386	-679
Mutatie boekwaarde	-277	10	-2	-386	-655
Verkrijgingsprijs	1.384	197	6	2.023	3.610
Afschrijvingen tot en met 2019	-1.146	-155	-6	-1.090	-2.397
Boekwaarde per 31-12-2019	238	42	0	933	1.213

Er hebben geen desinvesteringen plaats gevonden in 2019.

2. Debiteuren

	2019	2018
Debiteuren	1.616	1.292
Voorziening voor oninbaarheid	-165	-231
Stand 31 december	1.451	1.061

Dit betreft de per balansdatum openstaande vordering van de gefactureerde jaarvergoedingen en overige vorderingen. Vaststelling van de voorziening voor oninbaarheid vindt plaats door individuele beoordeling van de vorderingen. Alle vorderingen op debiteuren hebben een resterende looptijd korter dan één jaar.

3. Overige vorderingen

	2019	2018
Vooruitbetaalde kosten	164	41
Te ontvangen bedragen	-	20
	164	61

De vooruitbetaalde kosten betreffen vooruitbetaalde termijnen voor huur en (onderhouds)abbonnementen. De overige vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan één jaar.

4. Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar. Met uitzondering van de bankgarantie van € 135.392,-. Deze heeft een looptijd langer dan één jaar.

5. Eigen vermogen (algemeen)

In het 'sturingsarrangement' tussen departementen en het Ctgb is overeengekomen dat de omvang van de toegestane financiële buffer mag worden aangepast. Het Ctgb mag een algemene reserve aanhouden van maximaal 10% van de gemiddelde totale jaaromzet over de afgelopen drie jaren.

6. Algemene reserve

	2019	2018
Stand 1 januari	308	-152
Resultaatbestemming	297	460
Stand 31 december	605	308

7. Mutaties bestemmingsreserves

	2019	2018
Stand 1 januari	500	-
Naar bestemmingsreserve ICT investering	-	500
Naar bestemmingsreserve strategisch speerpunt 4	350	-
Naar bestemmingsreserve extra onderhoud en beheerkosten MST	235	-
Stand 31 december	1.085	500

Bestemmingsreserve ICT

In 2019 is gestart met de inventarisatie van wensen en eisen voor de implementatie van een organisatiebreed ICT Samenwerkingsplatform (OBSO). In 2020 zal worden gestart met de implementatie hiervan. De kosten voor zowel projectmanagement als ook externe kosten (inhuur capaciteit) is voorzien in de bestemmingsreserve ICT.

Bestemmingsreserve VSDL

Het Programma Voorspelbaarheid & Doorlooptijden (VSDL) is een integrale uitwerking van een van de vijf strategische speerpunten in de meerjarenstrategie 2020-2023: "We leveren onze diensten binnen de wettelijke of overeengekomen termijnen". Een deel van de kosten voor het uitvoeren van dit programma is voorzien in de bestemmingsreserve VSDL.

Bestemmingsreserve Beheerkosten MST

Er is een jaarplan opgesteld voor extra onderhoud en beheer van het systeem MST. Voor de uitvoering van dit plan is een bestemmingsreserve opgebouwd.

Doel van dit plan is:

- de kwaliteit van de applicatie te verhogen,
- stabiliteit te kunnen garanderen,
- en het risico van productieverstoringen te minimaliseren.

8. Voorziening voor wachtgelden

Het Ctgb is eigen risicodragers voor de kosten die voortvloeien uit de betalingen van uitkeringen in het kader van de WW. De voorziening die op de balans stond betrof de uitkering van 1 medewerker welke tot uitkering kwam in 2018. Op dit moment zijn er twee medewerkers die aanspraak maken op de regeling, deze regeling heeft een maximale looptijd van 2 jaar. Na de regeling wachtgeld heeft medewerker nog recht op een aansluitende bovenwettelijke uitkering.

Het verloop van deze voorziening is als volgt:

	2019	2018
Stand 1 januari	148	15
Af: vrijval voorziening	-34	-15
Bij: dotatie voorziening	156	148
Stand 31 december	270	148

9. Voorziening voor jubileumuitkering

De voorziening voor jubileumuitkering is opgenomen, rekening houdend met het toekomstig verloop van medewerkers, verwachte salarisstijging en is berekend tegen de contante waarde van de verplichting.

	2019	2018
Stand 1 januari	101	85
Af: vrijval voorziening	-12	-8
Bij: dotatie voorziening	29	24
Stand 31 december	118	101

10. Voorziening ambtshalve ingrijpen

In het tarief voor de jaarlijkse vergoeding 2019 zit een opslag voor kosten voor Ambtshalve ingrijpen. In 2019 zijn er vier trajecten afgesloten. De kosten voor deze trajecten zijn uit de bijdrage gefinancierd. Het bedrag dat niet is aangewend is gedoteerd aan de voorziening.

	2019	2018
Stand 1 januari	164	102
Af: vrijval voorziening	-24	-42
Bij: dotatie voorziening	113	104
Stand 31 december	253	164

11. Onderhanden projecten

In de kosten voor de onderhanden projecten worden alle toerekenbare kosten meegenomen zoals de kosten van uren en kosten van Evaluerende Instanties. De opbrengsten zijn de tarieven die bij aanvang van de aanvraag in rekening zijn gebracht.

Onderhanden projecten heeft betrekking op Nederlandse aanvragen, aanvragen in EU-verband, het opstellen van de zogenoemde beoordelingsrapporten, op enkele beleidsprojecten en nog lopende servicedeskvragen. De in rekening gebrachte tarieven voor de onderhandenwerkprojecten bedragen, inclusief voorzieningen, per 31 december 2019 € 27,5 mln. (31 december 2018: € 24,6 mln.)

Per balansdatum was de onderverdeling als volgt:

	2019	2018
Nederlandse aanvragen gewasbeschermingsmiddelen	4.329	3.898
Nederlandse aanvragen biociden	5.905	6.018
Onderhanden werk m.b.t. EU-monografieën	4.648	4.339
Onderhanden werk beleidsprojecten	493	493
Onderhanden werk overige projecten	59	-90
	15.434	14.658
Onderhanden werk en vooruit gefactureerde opbrengsten		
Opbrengsten	27.529	24.613
Kosten	12.480	10.340
Voorziening	385	385
	15.434	14.658

12. Crediteuren

Dit betreft schulden aan leveranciers van het secretariaat van het college per 31 december 2019.

13. Rekening courant departementen

Bijdrage ministeries van LNV, IenW, SZW en VWS 2019	Begroot	Uitputting	saldo
1. Advies (verplichtingnummer 1400010056)			
a) advies EU stofbeoordeling biociden	165	122	43
b) beleidsadvisering regulier	1.330	1.274	56
2. Bezwaar en beroep (verplichtingnummer 1400010057)	1.000	961	39
a) afhandelen bezwaar- en beroepschriften			
b) en van WOB-verzoeken			
3. Incidentele projecten (verplichtingnummer 1400010058)			
a) herbeoordeling Triazolen	5	5	-
b) herbeoordeling risico omwonenden	3	3	-
	2.503	2.365	138

Dit saldo betreft een nog te verrekenen bedrag met de beleidsverantwoordelijke departementen.

14. Belasting en sociale lasten

Dit betreft de loonheffing, sociale lasten over december 2019.

15. Pensioen

Dit betreft de pensioenpremie over december 2019. De pensioenregeling van het Ctgb is een toegezegde pensioenregeling, ondergebracht bij het ABP. Het Ctgb heeft geen additionele verplichting tot het voldoen van aanvullende verplichtingen naar het ABP. De dekkingsgraad per 31 december 2019 bij het ABP was 97,8%.

16. Overlopende passiva

Het Ctgb ontvangt een huurkorting over 5 jaar, deze korting zal over de gehele contractduur worden verrekend. Dit betekent dat in de komende jaren deze post zal worden opgebouwd en vanaf 2021 worden afgebouwd tot einde contractduur.

	2019	2018
Reservering vakantiegeld	363	350
Reservering vakantiedagen	241	241
Reservering huurkorting	407	341
Reservering kosten mobiliteit medewerkers	0	150
Vooruit ontvangen/te restitueren tarieven	10	16
Overige nog te betalen kosten	147	214
	1.168	1.312

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Langlopende verplichtingen

Het Ctgb is langlopende verplichtingen aangegaan voor in hoofdzaak de huur van de kantoorpanden en kosten van de kantoorautomatisering.

De verplichting (x € 1.000) strekt zich uit over de volgende jaren:

	2020	2021 t/m 2026
Huur bedrijfspand	670	3.532
Kantoorautomatisering	783	1.613
	1.492	5.145

6.6 Toelichting op de winst- en verliesrekening 2019 (Resultatenrekening) (per kostensoort, bedragen in duizenden euro's)

Hieronder volgen specificaties van enkele posten uit de winst- en verliesrekening over 2019 in vergelijking met de begroting over 2019 en realisatie 2018.

	2019	begroot 2019	2018
17. Uitbesteed werk	331	-	387
18. Collegekosten			
Vergoeding	210	220	200
Reiskosten en overige kosten	10	8	17
	220	228	217
19. Kosten commissie deskundigen			
Vergoeding	-	1	-
Reiskosten	-	-	-
	-	1	-
20. Salarissen en sociale lasten			
Salarissen	8.957	9.536	8.377
Sociale lasten	1.149	1.265	1.061
Pensioenpremies	1.384	1.460	1.297
Inhuur van derden	283	532	197
	11.773	12.793	10.932
Er zijn in totaal 21 nieuwe medewerkers ingestroomd, 16 medewerkers hebben de organisatie verlaten.			
Aantal Fte's per 31 december 2019	147,3	150,0	141,4
21. Overige personeelskosten			
Reis- en verblijfkosten	331	290	296
Opleiding/cursussen/congressen/seminars	181	360	190
ARBO- en organisatiekosten	70	102	161
Wervingskosten personeel	84	25	21
	666	777	668
22. Huisvestingskosten			
Huur/onderhoud/OZB/energiekosten	514	565	567
Schoonmaakkosten	62	60	55
Overige huisvestingskosten	67	65	74
	643	690	696
23. Kantoorkosten			
Contributies/abonnementen/vakliteratuur	10	13	13
Kantoorbenodigdheden	16	18	14
Kantinekosten	33	35	29
Communicatie	64	97	56
Porti	27	27	24
Overige kantoorkosten	7	6	8
	157	196	144

24. Overige bedrijfskosten

Personeels- en salarisadministratie	35	38	28
Verzekeringen	13	11	10
Bankkosten	22	4	3
Accountantskosten	63	65	92
Juridische personeelondersteuning	4	4	2
Bedrijfsvoeringskosten (Certiked/RBB)/IVC)	16	35	140
Overige bedrijfskosten	-	5	-
	153	162	275

In 2018 heeft de audit van het IVC plaatsgevonden, waardoor de bedrijfsvoeringskosten in 2018 hoger waren dan in 2019. Dit jaar zijn de bankkosten hoger dan voorgaande jaren, dit wordt veroorzaakt door de negatieve rente op betaalrekeningen.

25. ICT-kosten

Onderhoud hard- en software	811	1.700	830
Licentiekosten	577	-	622
	1.388	1.700	1.452

26. Projectkosten en investeringen

Projectkosten	256	100	82
Investeringskosten	127	200	150
	383	300	232

27. Afschrijving op materiele vaste activa

Afschrijving verbouw huurpand	277	277	269
Afschrijving kantoorinventaris	16	12	15
Afschrijving hard- en software	386	380	324
	679	669	608

28. Overige organisatiekosten

Organisatie- en afdeling-ontwikkelkosten	17	90	55
Begeleiding/coaching/mobiliteit medewerkers	-	50	121
Onvoorzien	-	30	-
	17	170	189

29. Bijzondere bedrijfskosten

Mutatie voorziening	-45	-	32
Correctieverschil in activastaat	-	-	-
	-45	-	32

In 2019 is er een samenwerking opgestart met een incassobureau en zijn oude openstaande posten overgedragen. Dit traject is succesvol geweest en zijn zelfs oude openstaande posten nog geïncasseerd welke al waren voorzien.

6.7 Winst- en verliesrekening 2019 (Producten) (per productsoort, bedragen in duizenden euro's)

	kosten	werkelijk 2019			mutatie resultaat	begroot 2019 resultaat	werkelijk 2018 resultaat
		opbrengsten	OHW				
Producten jaarlijkse vergoedingen							
1 a.	2.330	2.776	-	446	251	279	
b.	73	94	-	21	-	27	
c.	24	113	-	89	102	61	
2	272	304	-	32	-	13	
3	203	303	100	-	-	4	
a Resultaat jaarlijkse vergoedingen	2.902	3.590	100	588	353	384	
Tariefgebonden producten							
4 Gewasbescherming	4.976	5.452	486	-10	1	43	
5 Biociden	3.983	3.939	-55	11	1	246	
6 a.	1.932	2.451	499	20	-	-1	
b.	195	-98	-290	-3	-	14	
c.	14	16		2		-	
Totaal beoordeling EU dossiers	2.141	2.369	209	19	-	13	
b Resultaat tariefgebonden producten	11.100	11.760	640	20	2	302	
Overige producten							
7 a.	1.251	1.251	-	-	-	-	
b.	14	14	-	-	-	-	
c.	9	9	-	-	-	-	
8	972	972	-	-	-	-	
9 a.	362	432	54	16	-	-	
b.	72	72	-	-	-	-	
10	149	147	-	-2	-	-5	
c Resultaat overige producten	2.829	2.897	54	14	-	-5	
Productresultaat (a+b+c)	16.831	18.247	794	622	355	681	
Dekkingsresultaat				426	22	521	
Netto opbrengsten minus bedrijfslasten				1.048	377	1.202	
Vrijval/dotatie aan voorziening dubieuze debiteuren/personeelskosten				45	-25	-32	
Voorziening opbouw wachtgeld				-122	-100	-148	
Voorziening ambtshalve ingrijpen				-89	-102	-62	
Netto resultaat				882	150	960	
Bestemming resultaat							
Reservering investering ICT/projectmanagement				-	-	-500	
Bestemmingsreserve strategisch speerpunt 4				-350	-	-	
Bestemmingsreserve beheerkosten MST				-235	-	-	
Totaal saldo ten gunste van de algemene reserve				297	150	460	

De netto omzet is boven begroting, maar de mutatie onderhanden werk laat zien dat de totale werkvoorraad qua omvang nog iets is toegenomen. Het Ctgb accommodeert de vraag, maar kan een toename van capaciteit slechts in beperkte mate absorberen, dit conform het concept van gecontroleerde groei.

6.8 Toelichting op de winst- en verliesrekening 2019 (Producten) (per productsoort, alle bedragen in duizenden euro's)

Het jaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat (na bestemmingsreserves) van € 297.000,-. Begroot was een positief resultaat van € 150.000,-. Het verschil tussen begroot en gerealiseerd resultaat kent op hoofdlijnen de volgende oorzaken:

- Op peildatum 1 februari 2019 was het aantal toegelaten middelen hoger dan begroot. Hierdoor zijn er meer inkomsten gegenereerd uit de jaarlijkse vergoeding.
- Er zijn voldoende declarabele uren gemaakt om de bedrijfskosten te dekken. Hierdoor ontstaat er een positief dekkingsresultaat. Het aantal declarabele uren is de resultante van diverse factoren waarvan de belangrijkste zijn: beschikbare capaciteit, verloop zittend personeel en werving nieuw personeel, inwerktijd, ziekteverzuim. Verloop en werving resulteerde in een toename van de formatie van 5 fte.
- Op dit moment is er één medewerker die aanspraak maakt op de regeling wachtgeld en één medewerker die aanspraak maakt op de bovenwettelijke uitkering. Hiervoor is een voorziening getroffen.

Het resultaat (na bestemmingsreserves) over 2019 (€ 297.000,-) wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve. Het eigen vermogen komt hiermee op een saldo van € 1,7 miljoen. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve van € 605.000,- een bestemmingsreserve investering ICT van € 500.000, een bestemmingsreserve strategisch speerpunt4 van € 350.000 en een bestemmingsreserve extra onderhoud en beheer MST van € 235.000. De algemene reserve komt uit op 1,7% van de totale omzet. Het wordt aan het Ctgb toegestaan als financiële buffer een algemene reserve aan te houden van maximaal 10% van de gemiddelde totale jaarmzet over de afgelopen drie jaar.

Analyse van het resultaat op de netto opbrengsten minus bedrijfslasten 2019 ten opzichte van de begroting 2019

Over 2019 is een positief resultaat (na bestemmingsreserves) gerealiseerd van € 297.000, -. Begroot was een positief resultaat van € 150.000, - De belangrijkste verschillen tussen begroot en gerealiseerd kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

	Voordelig	Nadelig
<i>Resultaat jaarlijkse vergoeding</i>	235	
Een deel van de opbrengsten uit de jaarlijkse vergoeding welke bestemd was voor investeringen is naar de balans overgeboekt.		
<i>Dekkingsresultaat</i>	404	
De uitputting van de bedrijfskosten bedraagt 93%. Er zijn voldoende declarabele uren gemaakt om de bedrijfskosten te dekken wat resulteert in een positief dekkingsresultaat.		
<i>Bestemmingsreserve VSDL</i>		350
Een deel van de kosten voor het uitvoeren van het programma VSDL zijn voorzien in een bestemmingsreserve.		
<i>Bestemmingsreserve beheerkosten MST</i>		235
De kosten voor de uitvoering van het extra onderhoud en beheer van MST zijn voorzien in een bestemmingsreserve.		
<i>Voorziening dubieuze debiteuren</i>	69	
Er zijn oude openstaande posten nog geïncasseerd welke al waren voorzien.		
<i>Voorziening wachtgeld waarbij ook de bovenwettelijke uitkering is voorzien</i>		22
<i>Diversen</i>	46	
Totaal (per saldo positief € 147.000,-)	754	607

Vergelijking van het resultaat op de netto opbrengsten minus bedrijfslasten ten opzichte van 2018

In 2019 is een positief resultaat (na bestemmingsreserves) gerealiseerd van € 297.000,-. In 2018 was dit een positief saldo van € 460.000,-.

De belangrijkste oorzaken zijn:

- Resultaat op jaarlijkse vergoeding in 2019 € 588.000,-. In 2018 was dit € 353.000,-.
- Een positief dekkingresultaat in 2019 van € 192.000,-. In 2018 was er een positief resultaat van € 521.000,-.

6.9 In control statement Ctgb

Risicobeheersings- en controlesystemen bieden niet altijd zekerheid om de doelstellingen te realiseren. Ze kunnen evenmin alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels geheel voorkomen.

Het beleid van het Ctgb blijft gericht op het continu toetsen en verbeteren van de interne risicobeheersings- en controlesystemen om de betrouwbaarheid en effectiviteit van de dienstverlening te optimaliseren. Dit doen we op diverse niveaus. Het eerste niveau bestaat uit het werkplan en de begroting waarin het management de risico's identificeert en de beheersmaatregelen implementeert. Het tweede niveau is de kwartaalrapportage waarin het management en de teamleiders de risico's en maatregelen toetsen en de interne risicobeheersing en controlesystemen verbeteren om de betrouwbaarheid en effectiviteit van onze dienstverlening te optimaliseren.

Het derde niveau is dat van onze externe en interne audit die onafhankelijk en objectief het kwaliteitssysteem en risicomanagementsysteem beoordelen. Het Ctgb is gecertificeerd volgens ISO 9001 sinds 28 april 2009.

De risicobeheersings- en controlesystemen, aangaande zowel de in het verslagjaar te bereiken doelstellingen als de financiële verslaggevingsrisico's, hebben naar behoren gewerkt. Ze geven een redelijke mate van zekerheid dat deze doelstellingen op een adequate wijze zijn gerealiseerd en dat de financiële verslaggeving van het lopende jaar geen onjuistheden van materieel belang bevat.

6.10 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Topfunctionarissen in de (semi) publieke sector mogen niet meer verdienen dan het salaris van een minister. De WNT-norm voor topfunctionarissen 2019 gesteld op € 194.000,- . Het algemeen bezoldigingsmaximum is van toepassing op de Instelling.

De maandelijkse vergoedingen voor de voorzitter, de collegeleden en de plaatsvervangend collegeleden zijn bij besluit van 17 augustus 2016 (DGAN-PAV/16103970) vastgesteld.

College bedragen x € 1	ir. J.F. de Leeuw	dr.ir. E. den Belder	Prof.dr. H.J.P. Eijsackers	drs. D.H.J. van de Weerdt	Prof.dr. A.P. van Wezel
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor (in fte)	0,55	0,2	0,2	0,2	0,2
Dienstbetrekking?	Ja	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging					
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	83.996	23.191	23.189	23.298	23.336
Beloningen betaalbaar op termijn	11.309	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	95.305	23.191	23.189	23.298	23.336
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	106.700	38.800	38.800	38.800	38.800
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	95.305	23.191	23.189	23.298	23.336
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018					
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2018 (in fte)	0,55	0,2	0,2	0,2	0,2
Dienstbetrekking?	ja	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging					
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	82.771	22.662	22.662	22.736	22.792
Beloningen betaalbaar op termijn	8.325	-	-	-	-
Subtotaal bezoldiging	91.096	22.662	22.662	22.736	22.792
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	94.500	36.200	36.200	36.200	36.200

College bedragen x € 1	dr.ir. W.A.J. de Milliano	dr.ir. R. Houba	drs. H.J. Jeurig	dr.ir. M. Wolfs
Functiegegevens	Plv. lid	Plv. lid	Plv. lid	Plv. lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor (in fte)	0,1	0,1	0,1	0,1
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging				
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	11.594	12.095	4.965	12.049
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	11.594	12.095	4.965	12.049
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	19.400	19.400	8.132	19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	11.594	12.095	4.965	12.049
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2018 (in fte)	0,1	0,1	0,1	0,1
Dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging				
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	12.217	11.611	4.907	11.717
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Subtotaal bezoldiging	12.217	11.611	4.907	11.717
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.100	18.100	12.650	18.100
Totale bezoldiging 2018	12.217	11.611	4.907	11.717
Totale bezoldiging 2018	91.096	22.662	22.662	22.736
			22.736	22.792

College bedragen x € 1	drs. H.J. Jeuring	
Functiegegevens	plv lid	plv lid
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/1 - 31/7	1/8 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	5
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	187	182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	2.050	2.530
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	25.511	12.650
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	6.997	4.907
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	11.962	4.907
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	11.962	4.907
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Ctgb directie bedragen x € 1	dr. ir. L.P. van Duijn	dr. I.T.M. Becks	dr. N. van Straten
Functiegegevens	Secretaris/directeur	Manager C&P, tevens (plv.) Secretaris/directeur	Manager WBA, tevens plv. Secretaris/directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 30/6	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12
Deeltijdfactor (in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	63.151	109.783	47.504
Beloningen betaalbaar op termijn	9.908	18.352	8.015
<i>Subtotaal</i>	73.059	128.135	55.519
Individueel toepasselijke bezoldigings- maximum	96.203	194.000	97.797
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	73.059	128.135	55.519
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	N.v.t.
Deeltijdfactor 2018 (in fte)	1,0	1,0	N.v.t.
Dienstbetrekking	ja	ja	N.v.t.
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	123.475	94.574	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.054	13.414	-
Subtotaal bezoldiging 2018	138.529	107.988	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000	-
Totale bezoldiging 2018	138.529	107.988	-

De nevenfuncties van de voorzitter, de leden, de plaatsvervangend leden en de secretaris/directeur staan gepubliceerd op de website van het Ctgb.

7 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Ctgb)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden te Ede gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2019 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de relevante in wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het Controleprotocol Ctgb 2016 zijn opgenomen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst-en-verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Controleprotocol Ctgb 2016 en de Regeling Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens;
- ▶ bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het college voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 12 maart 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. J.S. Terlingen RA

Bepalingen inzake de resultaatbestemming

Het Ctgb is bevoegd tot het vormen van een egalisatiereserve (Kaderwet zelfstandige bestuursorganen hoofdstuk 4, artikel 33, lid 1). Conform het sturingsarrangement Ctgb wordt het Ctgb toegestaan als financiële buffer een algemene reserve aan te houden van maximaal 10% van de gemiddelde totale jaaromzet over de afgelopen drie jaren. Zolang de algemene reserve deze omvang niet heeft bereikt zal er geen betaling uit de reserve aan het Rijk plaatsvinden. Indien de algemene reserve stijgt tot een bedrag boven deze omvang, treden het ministerie van LNV en het Ctgb met elkaar in overleg over de bestemming van het meerdere.

Resultaatbestemming

Het College stelt voor om het onverdeelde resultaat over 2019 (€ 297.000, -) ten gunste van de algemene reserve te brengen. Het besluit tot vaststelling van de jaarrekening behoeft de goedkeuring van Onze Minister.

Ede, 12 maart 2020

Ir. Johan F. de Leeuw, voorzitter

dr. Ingrid T.M. Becks, secretaris/directeur

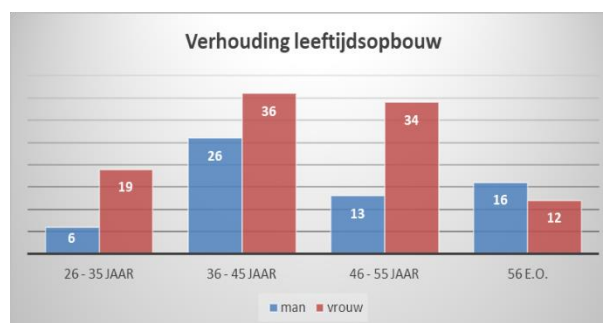
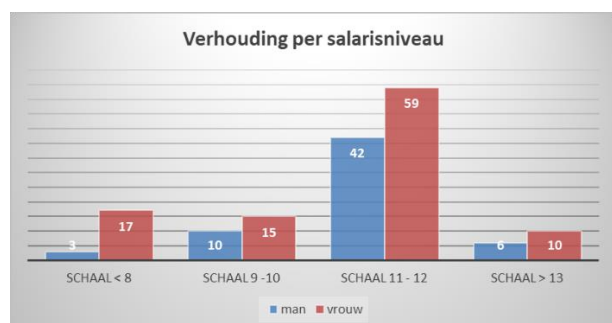
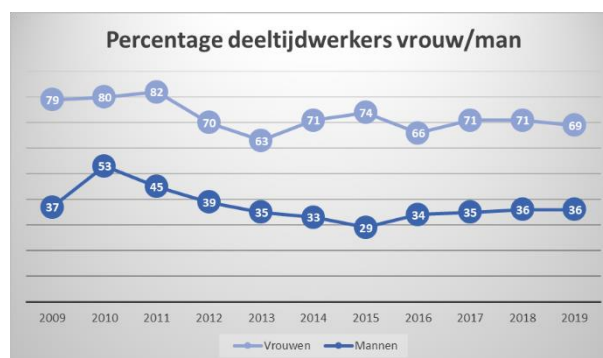
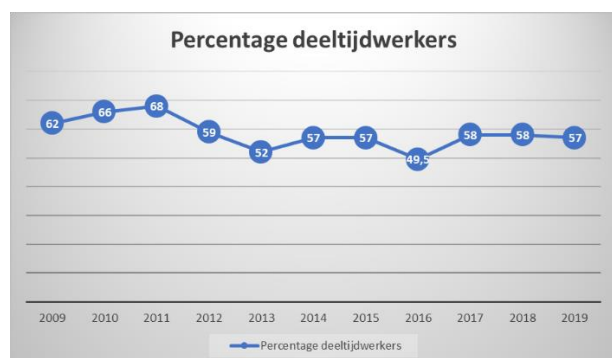
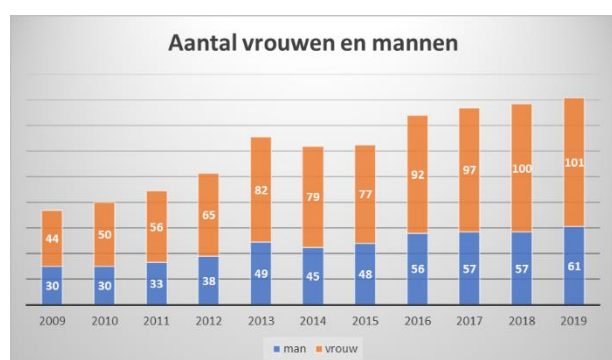
8. Bijlagen

Het Ctgb had eind 2019 162 medewerkers (147,3 Fte), 139 van hen hadden een vast dienstverband (126,4 Fte) en de resterende 23 medewerkers (20,9 Fte) hadden een tijdelijke aanstelling of waren werkzaam op uitzend- of detachingsbasis.

Karakterisering samenstelling personeel

In 2019 was 62% van het totaal aantal medewerkers vrouw. De personeelsformatie bestond uit 162 medewerkers waarvan 101 vrouwen en 61 mannen. De gemiddelde leeftijd in 2019 is 45,9 jaar.

Ouderschapsverlof

In 2019 maakten 33 medewerkers (20%) gebruik van (gedeeltelijk) betaald ouderschapsverlof, 21 vrouwen en 12 mannen. In 2018 waren dit 28 medewerkers (18%), 17 vrouwen en 11 mannen.

Het Gesprek

Minstens één keer per jaar voert elke medewerker een functioneringsgesprek met de leidinggevende. Deze gesprekken hebben als doel om persoonlijke aandacht en richting te geven aan persoonlijke ambities, om de ontwikkeling en de veranderende eisen van de organisatie aan werk en medewerkers helder te houden, en de optimale match te maken tussen menselijk kapitaal en de organisatieopdracht. Het accent tijdens deze gesprekken ligt op de persoonlijke, competentiegerichte ontwikkeling van de medewerker, in relatie tot zijn functie en de verwachtingen die er wederzijds zijn. Hierbij worden ook nadrukkelijk de teamplannen betrokken, die voor elk team per jaar worden opgesteld.

In 2019 is gestart met de voorbereiding van de invoering Regeling personeelsgesprek sector Rijk. Vanaf 1 januari 2020 zal het Ctgb de regeling toepassen die op onderdelen iets specifiekere toepasbaar is gemaakt voor onze organisatie. Het nieuwe personeelsgesprek kent een drietal vaste onderdelen (plannen, reflecteren op functioneren en evalueren met conclusie) die verdeeld worden over 2 vaste gespreksmomenten. Eén aan het begin van het jaar (plannen) en één aan het eind van het jaar (reflecteren en evalueren).

Exitgesprekken

Met vertrekkende medewerkers worden exitgesprekken gevoerd, tenzij zij aangeven hier geen gebruik van te willen maken. De belangrijkste doelstelling van het exitgesprek is om van vertrekkende medewerkers te leren wat er goed en minder goed gaat binnen de Ctgb-organisatie. Naast het leereffect wordt de feedback ook gebruikt om ongewenst verloop te verminderen. De vertrekkende medewerker legt zijn feedback schriftelijk vast en de uitkomsten worden op hoofdlijnen jaarlijks tijdens de directiebeoordeling besproken met het managementteam. De uitkomsten hebben in 2019 niet geleid tot aanpassing van interne processen of andere zaken.

Vlootshow 2019

In 2019 is in navolging van vorig jaar de jaarlijkse 'Vlootshow' conform een nieuwe aanpak uitgevoerd. Bij deze nieuwe aanpak wordt even kort bij alle medewerkers en de teams stilgestaan en krijgen de leidinggevenden vanuit het management feedback op het functioneren van hun teams en medewerkers. Het is aan de leidinggevenden om persoonlijk de feedback en waardering naar hun teams en medewerkers uit te spreken en eventueel te kiezen voor een teambeloning. Een leidinggevende kan daarnaast gedurende het jaar besluiten om een individuele medewerker te belonen voor een bijzondere prestatie. In 2019 zijn 21 medewerkers voor een bijzondere prestatie beloond.

Ziekteverzuim in 2019

In 2019 komt het gemiddelde ziekteverzuimpercentage uit op 4,2% (lang verzuim 2,4% en kort verzuim 1,8%). Daarmee wordt de dalende lijn in het ziekteverzuim niet verder voortgezet. Het langdurig verzuim wordt veroorzaakt door klachten die niet door het Ctgb te beïnvloeden zijn. Met betrokken medewerkers worden in samenspraak met de bedrijfsarts goede afspraken gemaakt om hun re-integratie zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen. Daarnaast voeren de leidinggevenden verzuimgesprekken met hun medewerkers en vinden er gesprekken plaats om uitval te voorkomen.

Het Ctgb ziekteverzuimpercentage ligt iets boven het landelijk gemiddelde. In 2019 kwam dit (t/m Q3) uit op 4%. In vergelijking met het gemiddelde percentage binnen de bedrijfstak Openbaar bestuur (5%), komt het Ctgb ziekteverzuimpercentage lager uit.

(Bron: CBS d.d. 24-01-2019 (bedrijfstak openbaar bestuur en overheidsdiensten)).

Arbo en preventie

Omdat onze medewerkers met name zittend bureauwerk verrichten, biedt het Ctgb aan alle medewerkers op kosten van de werkgever één keer per maand stoelmassage aan. In 2019 is een enquête onder de medewerkers gehouden om de tevredenheid over de stoelmassage en de masseurs te meten. Op basis van de resultaten is besloten om de stoelmassages in de huidige vorm te continueren. Daarnaast wordt standaard voor alle nieuwe medewerkers een arbeidsfysiotherapeut ingeschakeld om de werkplek verantwoord in te stellen.

BHV

De BHV is in 2019 niet geconfronteerd met ernstige en/of grootschalige incidenten. Het optreden bleef beperkt tot enkele kleine ongemakken zonder verdere gevolgen. Evenals voorgaande jaren hebben de BHV'ers hun jaarlijkse training gevolgd en hebben ze een ontruiming geoefend (zonder dat de medewerkers daadwerkelijk het pand moesten verlaten). Tijdens deze oefening is vooral de organisatie van de ontruiming onder de loep genomen en aangepast waar nodig.

De personele bezetting van de BHV is in de loop van het vierde kwartaal afgenomen van zeven naar vijf personen. Inmiddels hebben twee medewerkers zich kandidaat gesteld zodat de BHV begin 2020 weer op volle sterkte is.

Medezeggenschap

Begin 2019 bestond de ondernemingsraad (OR) uit zes leden. In de loop van 2019 heeft een lid zich teruggetrokken, waardoor de OR weer met vijf leden verder is gegaan. Er waren in 2019 elf overlegvergaderingen met de Bestuurder en de Manager Bedrijfsvoering. De belangrijkste onderwerpen waren: de directeurswisseling, ontwikkelingen Wnra, CAO-rijk, organisatieproject OBSO, personeelsgesprekencyclus, meerjarenontwikkeling en -strategie 2020-2024.

De OR heeft in 2019 tweemaal overleg met de voorzitter van het College gehad en geen formele instemmingsverzoeken ontvangen. Wel heeft de OR op een adviesverzoek gereageerd en heeft de OR de ontwikkeling van een intern duurzaamheidsbeleid gestimuleerd.

Bijlage 2. Samenstelling College, commissies en Ctgb-management

College		(her)benoemd tot
ir. J.F. de Leeuw	voorzitter	01-04-2024
<i>dr. ir. E. den Belder</i>	<i>lid</i>	<i>01-01-2020*</i>
prof. dr. H.J.P. Eijsackers	lid	01-02-2021
prof. dr. A.P. van Wezel	lid	01-01-2022
drs. D.H.J. van de Weerd	lid	01-01-2024
dr. ir. R. Houba	plaatsvervangend lid	01-01-2022
dr. ir. M. Wolfs	plaatsvervangend lid	01-01-2022
<i>dr. ir. W.A.J. de Milliano</i>	<i>plaatsvervangend lid</i>	<i>01-01-2020*</i>
drs. H.J. Jeuring	plaatsvervangend lid	01-08-2022
dr. I.T.M. Becks-Vermeer	secretaris	
<i>dr. ir. L.P. van Duijn</i>	<i>secretaris</i>	<i>01-07-2019</i>
<i>* geen herbenoeming</i>		
Adviescommissie voor de bezwaarschriften		
mr. drs. J.H. Geerdink	voorzitter (vanaf 01-08-2016)	01-08-2020
dr. W.H. van Eck	lid (vanaf 01-09-2016)	01-09-2021
prof. dr. mr. B.M.J. van der Meulen	lid (vanaf 01-05-2016)	01-05-2021
mr. L.B. Bovendeert Msc	lid (vanaf 01-03-2015)	01-03-2020
mr. J.L.D. Heukers	lid (vanaf 26-11-2018)	26-11-2023
prof. dr. L. Vloten Doting	lid (vanaf 1-1-2019)	01-01-2024
dr. Ir. J. Louisse	lid (vanaf 1-1-2019)	01-01-2024
mr. J. Scheper (extern)	secretaris	
mr. J.H.P. Hofs (extern)	secretaris	
Ctgb directie en management		
<i>dr. ir. L.P. van Duijn</i>	<i>Secretaris/directeur (tot 01-07-2019)</i>	
dr. I.T.M. Becks-Vermeer	Secretaris/directeur (vanaf 01-07-2019)	
	<i>Manager Collegeadvies & Projectplanning en plaatsvervangend secretaris/directeur (tot 01-07-2019)</i>	
dr. N.C.R. van Straten	Manager Wetenschappelijke Beoordeling en Advisering	
	Plaatsvervangend secretaris/directeur (vanaf 01-07-2019)	
dr. A.A.M.G. Spooren	Manager Collegeadvies & Projectplanning (vanaf 16-09-2019)	
I. van Geerenstein-Klarenbeek	Manager Bedrijfsvoering	

Bijlage 3. Voortgang EU stoffen gewasbescherming (Nederland RMS en co-RMS)

Uitvoeren EU stofbeoordeling Gewasbescherming	Omschrijving	Stand van zaken EU	Status Ctgb
EAS – AIR3 (Existing Active Substance – Active Ingredient Renewal, derde werkprogramma)			
<i>Pseudomonas chlororaphis</i> MA342 (Co-RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	SCoPAFF procedure gaande	Gaande
Chlorpropham (Co-RMS: ES)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Afgerond	Afgerond
Chlorothalonil (Co-RMS: BE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Afgerond	Afgerond
Spinosad (Co-RMS: FR)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	SCoPAFF procedure gaande	Gaande
Ethephon (Co-RMS: PL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
Dimethomorph (Co-RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
Pyriproxyfen (Co-RMS: ES)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	SCoPAFF procedure gaande	Gaande
Milbemectin (RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
MCPA (RMS: PL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
MCPB (RMS: PL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
<i>Paecilomyces lilacinus</i> strain 251 (RMS: HU)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
Clofentezine (RMS: ES)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
Nicosulfuron (RMS: LV)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
EAS – AIR4 (Existing Active Substance – Active Ingredient Renewal, vierde werkprogramma)			
Flutolanil (co-RMS: UK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Aizawai</i> strain ABTS-1857 (co-RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande

Uitvoeren EU stofbeoordeling Gewasbescherming	Omschrijving	Stand van zaken EU	Status Ctgb
<i>Bacillus thuringiensis</i> <i>subsp. Aizawai</i> strain GC-91 (co-RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Lecanicillium</i> <i>muscarium</i> (formerly <i>Verticillium lecanii</i>) strain Ve6 (co-RMS: FR)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Metarhizium</i> <i>anisopliae</i> var. <i>anisopliae</i> strain BIPESCO 5 (co-RMS: FR)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Metarhizium</i> <i>anisopliae</i> var. <i>anisopliae</i> strain F52 (co-RMS: FR)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
Plant oils / Rape seed oil (co-RMS: FI)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Opstellen RAR gaande	Gaande
Potassium hydrogen carbonate (co-RMS: EL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Peer review gaande	Gaande
Metazachlor (co- RMS: PT)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Opstellen RAR gaande	Gaande
Tri-allate (co-RMS: CZ)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Opstellen RAR gaande	Gaande
Aclonifen (co-RMS: NO)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Dodemorph (co-RMS: IT)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Ethylene (co-RMS: ES)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Sodium 5- nitroguaiacolate (co- RMS: EL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Sodium o- nitrophenolate (co- RMS: EL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Sodium p- nitrophenolate (co- RMS: EL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier

Uitvoeren EU stofbeoordeling Gewasbescherming	Omschrijving	Stand van zaken EU	Status Ctgb
Glyphosate	Herbeoordeling bestaande stof (NL treedt samen met FR, HU en SE op als RMS. Vormen samen de Assessment Group on Glyphosate (AGG))	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Cycloxydim (co-RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Aluminium sulphate (co-RMS: CZ)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Bupirimate (co-RMS: PL)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Imazalil (co-RMS: BE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Benfluralin (RMS: NO)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Afgerond	Afgerond
<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> strain ABTS 351 (RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> strain PB 54 (RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> strain SA 11 (RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> strain SA12 (RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> strain EG 2348 (RMS: DK)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Peer review gaande	Gaande
<i>Beauveria bassiana</i> strain ATCC 74040 (RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
<i>Beauveria bassiana</i> strain GHA (RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
Cydia pomonella Granulovirus (CpGV) (RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
<i>Trichoderma harzianum</i> strain T-22 (RMS: SE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande
<i>Trichoderma harzianum</i> strain ITEM 908 (RMS: SE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Beoordeling RMS gaande	Gaande

Uitvoeren EU stofbeoordeling Gewasbescherming	Omschrijving	Stand van zaken EU	Status Ctgb
<i>Verticillium albo-atrum</i> (formerly <i>Verticillium dahliae</i>) strain WCS850 (RMS: SE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Afgerond	Afgerond
Imidacloprid (RMS: DE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Acetic acid (RMS: AT)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Plant oils / Spear mint oil (RMS: SE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Dazomet (RMS: BG)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
6-benzyladenine (RMS: SE)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
Lime sulphur (calcium polysulphide) (RMS: CZ)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
8-hydroxyquinoline incl. oxyquinoleine (RMS: ES)	Herbeoordeling bestaande stof NL is Co-RMS	Aanvraag ontvangen	Wachten op dossier
EAS – Confirmatory data (Existing Active Substance – bevestigende data)			
Pendimethalin	Beoordelen confirmatory data na goedkeuring stof	Beoordeling gaande	Gaande
Bentazone	Beoordelen confirmatory data na goedkeuring stof	Beoordeling gaande	Gaande
NAS (New Active Substance)			
<i>Chromobacterium subtsugae</i> PRAA4-1 ^T	Beoordeling nieuwe stof	Afgerond	Afgerond
<i>Bacillus amyloliquefaciens</i> AH2	Beoordeling nieuwe stof	Peer review gaande	Gaande
Sweet Lupin (seeds), <i>Lupinus albus</i> L., germ., ext.	Beoordeling nieuwe stof	Peer review gaande	Gaande
<i>Beauveria bassiana</i> 203	Beoordeling nieuwe stof	Peer review gaande	Gaande
3-decen-2-one	Beoordeling nieuwe stof	Peer review gaande	Gaande
BAS 684 H	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
Bixlozone	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
Cinnamaldehyde	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande

Uitvoeren EU stofbeoordeling Gewasbescherming	Omschrijving	Stand van zaken EU	Status Ctgb
Inpyrfluxam	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
<i>Bacillus licheniformis</i> strain FMCH001	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
<i>Bacillus subtilis</i> FMCH002	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
<i>Phthorimaea operculella</i> granulovirus (PhopGV)	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
<i>Bacillus subtilis</i> strain RTI477	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
<i>Bacillus velezensis</i> strain RTI301	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
Nieuwe stof (micro-organisme)	Beoordeling nieuwe stof	Opstellen DAR gaande	Gaande
Nieuwe stof	Beoordeling nieuwe stof	Ontvankelijkheidscheck gaande	Gaande
Nieuwe stof	Beoordeling nieuwe stof	Ontvankelijkheidscheck gaande	Gaande
Nieuwe stof (micro-organisme)	Beoordeling nieuwe stof	Ontvankelijkheidscheck gaande	Gaande
Overige aanvragen			
Uitbreiding gebruiksgebied	Uitbreiding gebruiksgebied	Opstellen DAR gaande	Gaande

Bijlage 4. Aantal ingediende en afgehandelde aanvragen gewasbeschermingsmiddelen in 2019

Type aanvraag	Omschrijving	Onderhanden start 2019	Verwacht in te dienen	Ingediend	Verwacht af te handelen	Afgehandeld	Onderhanden eind 2019
Zonale aanvragen NL ZRMS	Zonale aanvragen voor nieuwe middelen	5 4	20	8	28	19	43
	Wijzigingsaanvragen zonaal (o.a. uitbreidingen en majeure wijziging samenstelling)	26	16	18	15	15	29
	Aanvragen voor verlenging (renewal) van toelatingen	40	30	21	18	6	55
Zonale aanvragen NL CMS	Aanvragen op basis van een zonale beoordeling voor nieuwe middelen opgesteld door een andere lidstaat; leveren van commentaar en beoordeling NL specifieke aspecten	82	30	10	30	24	68
	Aanvragen op basis van een zonale beoordeling voor wijzigingen/uitbreidingen opgesteld door een andere lidstaat; leveren van commentaar en beoordeling NL specifieke aspecten	21	13	7	7	10	18
	Aanvragen voor verlenging (renewal) van toelatingen	87	20	10	40	15	82
Wijzigingsaanvragen nationaal	Wijziging die toeziet op NL specifieke aspecten en waarvoor het core dossier niet hoeft te worden aangepast	5	30	16	35	12	9
Wederzijdse erkenningen	Wederzijdse erkenning aanvragen	37	50	40	60	39	38
Uitbreidingsaanvragen Kleine toepassingen niet zonaal	Aanvragen tot uitbreiding in NL (niet zonaal) van een bestaande toelating met alleen kleine toepassingen (NLKUG)	16	35	34	35	22	28
Overgangsrecht	Herregistratie (niet zonaal)	2	0	0	1	0	2
	Vrijwillig zonale herregistraties NL ZRMS	3	0	0	3	0	3
	Vrijwillig zonale herregistraties NL CMS	13	0	0	15	7	6
Afleiden MTR	Aanvragen tot afleiden van Maximaal Toelaatbaar Risico	1	1	0	2	0	1
Afleiden MRL	Aanvragen tot afleiden van Maximaal Residu Limiet	8	10	10	13	14	4
Totaal Gewasbescherming		395	255	174	302	183(45)*	386
*de waarde tussen haakjes geeft het aantal aanvragen weer dat hiervan is ingetrokken of niet in behandeling is genomen; deze is reeds opgenomen in het totaal.							

Bijlage 5. Voortgang EU stoffen biociden (Nederland RMS)

Uitvoeren EU stofbeoordeling biociden	Stofnaam	Stand van zaken EU	Status Ctgb
PT 2, 3, 4 (3e lijst)	Salicylic acid	ED beoordeling gevraagd	Gaande
PT 11 (4e lijst)	Active bromine generated from bromine chloride	Peer review gaande	Gaande
PT 11 (4e lijst)	DCDMH	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 11 (4e lijst)	DCEMH	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 11, 12 (4e lijst)	BCDMH	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2 (3e lijst)	BCDMH	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2, 11, 12 (3e, 4e lijst)	Active bromine generated from sodium bromide and sodium hypochlorite	Peer review gaande	Gaande
PT 2, 11, 12 (3e, 4e lijst)	Active bromine generated from sodium bromide and calcium hypochlorite	Peer review gaande	Gaande
PT 2, 11, 12 (3e, 4e lijst)	Active bromine generated from sodium bromide and chlorine	Peer review gaande	Gaande
PT 2, 11, 12 (3e, 4e lijst)	Active bromine generated from sodium bromide by electrolysis	Peer review gaande	Gaande
PT 9	Allyl isothiocyanate	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 18	Silicic acid, aluminium magnesium sodium salt	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2, 3, 4 (3e lijst)	Glycolic acid	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 11	Active chlorine generated from seawater (sodium chloride) by electrolysis	Aanvraag ingetrokken	Afgerond
PT 2	Active chlorine generated from chloride of ambient water by electrolysis	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2	Free radicals generated in situ from ambient air or water (LG)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2	Free radicals generated in situ from ambient air or water (Yordas)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 21	Free radicals generated in situ from ambient air or water (ACT)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 5, 11	Free radicals generated in situ from ambient air or water (AOT)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2	Free radicals generated in situ from ambient air or water (TOTO)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2, 4	Free radicals generated in situ from ambient air or water (Yordas)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 2	Free radicals generated in situ from ambient air or water (Yordas)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande

Uitvoeren EU stofbeoordeling biociden	Stofnaam	Stand van zaken EU	Status Ctgb
PT 2, 4, 5, 11	Ozone generated from oxygen (European Ozone Trade Association)	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 6	Benzyl alcohol	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
Annex I inclusie	trisodium orthophosphate	Aanvraag in beoordelingsfase	Gaande
PT 11,12	Active bromine generated from hypobromous acid and urea and bromourea	Aanvraag in validatiefase	Gaande
PT 11	Active bromine generated from sodium hypobromite and N-bromosulfamate and sulfamic acid	Aanvraag in validatiefase	Gaande
PT 8	Trichoderma harzianum strain T-720	Aanvraag in validatiefase	Gaande

Bijlage 6. Aantal ingediende en afgehandelde aanvragen biociden in 2019

Type aanvraag	Omschrijving	Onderhanden start 2019	Verwacht in te dienen	Ingediend	Verwacht af te handelen	Afgehandeld	Onderhanden eind 2019
NL aanvragen, overgangsrecht	aanvragen overgangsrecht (regulier en uitbreiding)	96	75	45	62	46	95
EU unietoelatingen	aanvragen tot toelating van biociden voor de gehele EU (NL RMS)	43	15	16	4	2	57
EU nationale aanvragen	aanvragen tot toelating van een nieuwe biocide en aanvragen tot toelating d.m.v. herregistratie van een al in NL toegelaten biocide (RMS)	88	10	8	12	8	88
EU wederzijdse erkenningen 'in sequence'	aanvragen tot toelating van een nieuwe biocide en aanvragen tot toelating d.m.v. herregistratie van een al in NL toegelaten biocide o.b.v. wederzijdse erkenning (CMS)	10	30	17	15	13	14
EU wederzijdse erkenningen 'in parallel'	aanvragen tot toelating van een nieuwe biocide en aanvragen tot toelating d.m.v. herregistratie van een al in NL toegelaten biocide o.b.v. wederzijdse erkenning (CMS)	73	40	18	19	20	71
EU Renewals NL=eCA	Aanvragen voor verlenging (renewal) van toelatingen	4	5	0	2	0	4
EU Renewals NL=CMS	Aanvragen voor verlenging (renewal) van toelatingen	11	10	14	9	4	21
EU vereenvoudigde toelatingen	aanvragen tot toelating van biociden o.b.v. laagrisico stoffen (Annex 1)	1	5	3	3	2	2
EU wijzigingsaanvragen (groot)	aanvragen voor (majeure) wijziging van onder de BPR toegelaten biociden (RMS)	3	5	1	4	0	4
EU wijzigingsaanvragen (groot) wederzijdse erkenningen	aanvragen voor (majeure) wijziging van onder de BPR toegelaten biociden (CMS)	4	5	4	4	4	4
EU wijzigingsaanvragen (klein)	aanvragen voor (mineure) wijziging van onder de BPR toegelaten biociden	4	10	9	9	7	6
Totaal Biociden		337	210	135	143	106(28)*	366

*de waarde tussen haakjes geeft het aantal aanvragen weer dat hiervan is ingetrokken of niet in behandeling is genomen; deze is reeds opgenomen in het totaal.

Bijlage 7. Aantal ingediende en afgehandelde overige aanvragen (gewasbescherming en biociden) in 2019

Product	Verwacht in te dienen	Ingediend	Verwacht af te handelen	Afgehandeld
Overige aanvragen gewasbeschermingsmiddelen en biociden	930	819	930	769(24)*
		88%		83%
*de waarde tussen haakjes geeft het aantal aanvragen weer dat hiervan is ingetrokken of niet in behandeling is genomen; deze is reeds opgenomen in het totaal.				

Bijlage 8. Bezwaren, beroepen, openbaarmakingsverzoeken en Wob-zaken

In het bijgevoegde schema is weergegeven hoeveel bezwaren en beroepen, openbaarmakingsverzoeken, Wob-zaken en overige zaken er in 2019 zijn binnengekomen en afgehandeld.

2019	Ingediend	Afgehandeld	Uitkomst
Bezwaren			
Gewasbeschermingsmiddelen	20	32	
Biociden	16	6	
Toevoegingsstof	1		
Totaal bezwaren	37	38 (waarvan 28 uit eerdere jaren)	Ingetrokken: 7 Ongegrond: 12 Gegrond: 1 Deels (on)gegrond: 4 Kennelijk (on)gegrond: 4 Kennelijk niet ontvankelijk: 9 Overig: 1*
Beroepszaken			
Gewasbeschermingsmiddelen	7	7	
Biociden			
Totaal beroepszaken	7	7	Gegrond: 1 Gegrond en vernietigd: 1 Niet ontvankelijk: 4 Overig: 1**
Vovo			
Gewasbeschermingsmiddelen	1	1	
Biociden			
Totaal Vovo's	1	1	Ingetrokken: 1
Zaken ter zitting bij Adviescommissie			
Gewasbeschermingsmiddelen	6	2	
Biociden	1	1	
Totaal zaken ter zitting bij Adviescommissie	7	3	Ongegrond: 1 Deels gegrond: 2
Wob-verzoeken / Eurowob			
Gewasbeschermingsmiddelen	5	4	
Biociden	1	1	
Overig	1	1	
Totaal Wob-verzoeken / Eurowob	7	6	Ingetrokken: 1 Gegevens verstrekt: 2 Verzoek afgehandeld: 2 Overig: 1***
Openbaarmakingsverzoeken onder Verordening 1107/2009			
Gewasbeschermingsmiddelen	3	1	Overig: 1****
Doorlooptijden van binnengekomen- en afgehandelde bezwaren	37	38 (waarvan 10 binnengekomen in 2019)	Gemiddeld: 72 weken per bezwaar Gemiddeld: 13 weken per bezwaar (uit 2019)

* bezwaren overig: dwangsom (niet van toepassing)

** prejudiciële vragen beantwoord door het EU Hof

*** Wob-verzoeken overig: zienswijze met betrekking tot vertrouwelijkheid

**** Openbaarmakingsverzoeken overig: studies op website geplaatst

Bijlage 9. Overzicht beleidsadviezen 2019

Datum	Aan	Advies/verzoek/signaal/antwoord	Inhoud
4 april	IenW, LNV, VWS, SZW	Advies Ctgb over het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO) en het bodemonderzoek Westerveld	In deze brief informeert en adviseert het Ctgb de ministeries over de consequenties voor de toelatingen van de nieuwe informatie die met beide onderzoeken naar voren kwam over de risico's van gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor omwonenden.
25 april	IenW LNV	Verzoek voor opdrachtverlening 'Monitoringsgegevens imidacloprid in oppervlaktewater'	In 2017 nam het Ctgb een tijdelijke maatregel tot 2021 betreffende de eisen voor afvalwaterzuivering en gecontroleerde distributie van imidacloprid in de glastuinbouw. Die maatregelen dienen in 2020 aan de hand van de laatste monitoringsdata opnieuw te worden geëvalueerd.
22 mei	LNV IenW	Advies Ctgb over 'Een onderzoek naar mogelijke relaties tussen de afname van weidevogels en de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen op veehouderijbedrijven'	Duiding van de resultaten uit dit onderzoek ('mest en weidevogels') naar het voorkomen van residuen van middelen (gewas en biociden) in het milieu en advisering over de consequenties voor de toelatingen.
27 mei	CML	Antwoord op de CML-studie naar de toxiciteit van thiacloprid	Naar aanleiding van de discussie over de studie naar de toxiciteit van thiacloprid door het CML (in het 'Levend Lab') heeft het Ctgb het proces rond de EU-beoordeling en goedkeuring van een werkzame stof en de mogelijkheid om tussentijds nieuwe informatie in te dienen aan het CML toegelicht.
19 juni	VWS IenW	Signaal over desinfectiemiddelen op het grensvlak van medisch hulpmiddel en biocide	Signaal dat met de inwerkingtreding van de Medical Device Regulation het beschermingsniveau voor mens en milieu in de gezondheidszorg omlaag dreigt te gaan, wanneer desinfectiemiddelen worden verschoven van het regime van biociden naar dat van de medische hulpmiddelen. Middelen waarvan eerder (als biocide) onvoldoende werkzaamheid tegen een virus kon worden aangetoond worden nu als medisch hulpmiddel mét een virusclaim op de markt gebracht.
12 augustus	LNV IenW VWS	Azolenresistentie Aspergillus – standpunt en advies Ctgb	Advies over de consequenties voor de toelatingen van de nieuwe informatie die met het RIVM-rapport 'New insights in the azole-resistance of Aspergillus fumigatus' is gepubliceerd. Er zijn naar het oordeel van het College voldoende aanwijzingen om de toelatingen van de betreffende middelen opnieuw te bekijken.
4 oktober	LNV IenW	Signaal over de lopende herbeoordeling glyfosaatmiddelen	Het Ctgb informeert met deze brief de beide ministeries over twee principebesluiten die genomen zijn voorafgaand aan de besluitvorming rond de herbeoordeling van glyfosaathoudende middelen.

Bijlage 10. Missie, visie en kerntaken

Missie

Wij dragen bij aan een verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden binnen Europa met het oog op de veiligheid voor mens, dier en milieu. Onze beoordelingen en adviezen zijn onafhankelijk en transparant. Deze zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en komen tot stand binnen juridische kaders.

Visie

Het Ctgb is een zelfstandig bestuursorgaan dat uitvoering geeft aan de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Wgb). Deze wet geeft uitvoering aan de Europese verordeningen inzake de toelating en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Daarnaast werkt het Ctgb binnen de kaders van de Nederlandse wet- en regelgeving zoals o.a. de Algemene Wet Bestuursrecht.

Wij maken deel uit van de ketens van wetgever, producent, distributeur, handhaver-toezichthouder, wetenschap, gebruiker, consument en maatschappij en wij zijn in continue interactie met de stakeholders in deze ketens en in netwerken.

- **Keten producent -> distributeur -> gebruiker-> consument en belanghebbenden**
Wij dragen bij aan een verantwoord gebruik van middelen door onafhankelijke, transparante beoordelingen en praktisch hanteerbare toelatingen.
- **Keten wetgever -> handhaver / toezichthouder -> gebruiker**
Door onze onafhankelijke adviezen dragen wij bij aan verantwoorde besluitvorming en een hoogwaardige wet- en regelgeving. (De handhaving van) het veilig gebruik van middelen is mede mogelijk doordat wij de benodigde de informatie ontsluiten en verstrekken.
- **Europese ketens en -netwerken**
Door een actieve rol in het harmonisatieproces en kennisontwikkeling te spelen dragen wij bij aan een eenduidige, consequente wijze waarop beoordelingen binnen de EU worden uitgevoerd, die voldoet aan de door Nederland gewenste kwaliteitsnormen.
- **Wetenschappelijke kennisketen en -netwerken**
We dragen bij aan de ontwikkeling van up to date beoordelingsmethoden door lacunes in de beschikbare methodieken aan te geven en door het delen van onze kennis en ervaring.

Door onze onafhankelijke opstelling vormen wij een stabiele factor en dragen wij bij aan de continuïteit, effectiviteit en voorspelbaarheid van de ketens. Het Ctgb is transparant over de geleverde diensten en de totstandkoming daarvan.

Kerntaken

Binnen de bovenstaande ketens richten we ons op twee kerntaken.

Beoordeling van stoffen en middelen

De beoordeling van stoffen en middelen leidt tot besluiten op middelen en Europees geaccepteerde adviezen over stofbeoordeling. Onze beoordelingen zijn onafhankelijk en voorspelbaar (wat betreft inhoud en tijdpad). Wij zijn transparant over onze besluiten en de keuzes die daarin zijn gemaakt. We beoordelen volgens een internationaal geaccepteerd kwaliteitsniveau vastgelegd in toetsingskaders. We houden waar mogelijk rekening met de laatste stand van de wetenschap.

Beleidsadvies aan ministeries

Wij geven gevraagd en ongevraagd advies en leggen met onze adviezen ook verantwoording af over wat wij doen. Wij ondersteunen ministeries bij beleidsontwikkeling door gevraagd en ongevraagd onafhankelijk advies

te geven. Wij leggen hierbij proactief verantwoording af over onze bedrijfsvoering, beoordelingen en adviezen.

Voorts voeren we de volgende, aan onze kerntaken gerelateerde, activiteiten uit:

Bijdragen en beheren beoordelingssystematiek, procedurele en inhoudelijke uitvoeringskaders

We dragen bij aan het ontwikkelen en beheren van geharmoniseerde systematieken en beoordelingskaders door inhoudelijk advies op toetsingskaders in ontwikkeling en door aan te geven waar lacunes bestaan. Hierbij werkt het Ctgb nauw samen met kennispartners en Europese zusterorganisaties door proactief kennis en ervaring te delen.

Informatieverstrekking

We verstrekken passende informatie aan stakeholders en leggen verantwoording af. Om te voldoen aan de wettelijke en maatschappelijke taak zorgt het Ctgb voor een toegankelijke ontsluiting van besluiten en adviezen. Via de website stellen wij algemene informatie beschikbaar. Voor specifieke informatie kan een beroep op de servicedesk worden gedaan.